

MAARDU PANORAAM

MAARDU

Järgmine ajaleht ilmub 28. aprillil

Maardu Linnavalitsuse häälekandja

MÄRTS 2022

Rahumeelset taevast!

Kristi Mühling
Foto autor: Kaupo Kikkas

21. APRILLIL KELL 18.00

toimub Maardu Vaba Aja Keskuses professionaalsete muusikute trio kontsert: Oksana Sinkova (flööti), Kristi Mühling (kannel) ja Jelena Ossipova (kitarr).

Triol on plaanis esineda kontsertide kavaga „Isamaa helimaastikud“. See on ainulaadne võimalus kuulata nii originaalteoseid kui ka transkriptsioone haruldases ja ebatavalises kammerkoosseisus. Kontserdil tuleb esiettekanedele Eesti helilooja Juliana Kuklini teos. Kontsert toimub koostöös Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiaga.

02.04.2022
17:00

Maardu Vaba Aja Keskus

MARINA OSTROVSKAJA loominguline õhtu

KAVAS:

- ansambel "Zlatõe gorõ"
- ansambel "Rjabinuška"
- Pjotr ja Zlata Zotovich
- Jelena Derizemlja
- Lilia Ruban

Sissepääs tasuta!

MAARDU
KULTUURI- JA
INFOKESKUS

Kutsume teid tutvuma meie linna elaniku Svetlana Oskolkova loominguliste töödega.

Amatöörkunstniku puhtad, lahked ja helged mõtted on kantud üle lõuendile ja loovad erilise atmosfääri.

Näituse kontseptsioon on autori sõnul: „Ma joonistan seda, mida armastan“.

Näitus on korraldatud Maardu Vaba Aja Keskuse saalis (Keemikute 12b).

Linnalehe Maardu Panoraam väljaandja:
Maardu Linnavalitsus
Peatoimetaja: Elena Villmann
Fotod ajalehes: Jelizaveta Baikova-Lapina,
Jelena Katsuba, Roman Silla

Toimetuse aadress: Keemikute 12b, 74116 Maardu
E-post: toimetaja@maardu.ee
Tel.: 519 74 358
Linnalehe e-versioon: www.maardu.ee
Tiraaž: 8300 eks.

VLADIMIR ARHIPOV: „MEIE INIMLIK KOHUSTUS ON AIDATA HÄTTA SATTUNUID“

„Võõrale kannatusele kaasa tundmiseks piisab inimeseks olemisest...“

Jean-Paul Sartre

VEEL ÜSNA HILJUTI TUNDUS, ET MEIE TAVAPÄRAST ELUVIISI EI SAA MITTE MISKI HÄIRIDA NING SÖNAD EPIDEEMIA VÕI SÕDA SEOSTUSID MEIE MÕTETES VÕÖRA, KAUGE PROBLEEMIGA. VIIMASE 2 AASTAGA ON MEIE ELU PALJU MUUTUNUD. OLEME VAPRALT JA ÜHTSELT VASTU PIDANUD RASKUSTELE, MIDA KORONAVIIRUSE EPIDEEMIA ON MEIE ELLU TOONUD. NÜÜD VAATAME TAAS MURE JA ETTEVAATUSEGA TULEVIKKU NING SOOVIME SÜDAMEST RAHU KÕIGILE RAHVASTELE JA RIIKIDELE. MUUTUNUD MAAILM ON TOONUD ENDAGA KAASA GLOBAALSED VÄLJAKUTSED – NII OMAVALITSUSELE KUI KA IGALE INIMESELE. KAS ME TULEME NENDEGA TOIME, KAS SUUDAME MUUTUSTEGA KOHANEDA, KAS ME LÄBIME INIMLIKUSE PROOVIKIVI – SEE SÕLTUB MEIST IGAÜHEST.

Ukrainas toimuvad sündmused on meie riiki tugevalt mõjutanud. Eestisse saabub jätkuvalt põgenikke – tavalisi inimesi, kes on sunnitud surmaohu ja humanitaarkriisi tõttu ajutist varjupaika otsima. Ka Maardu linn võtab põgenike vastu, mitte jäädes ükskõikseks kellegi teise õnnetuse suhtes. Pakume neile kogu võimalikku abi ja tuge. Aitäh igale Maardu elanikule, kes on hädaolukorda sattunutele abikäe ulatanud.

Sel meie kõigi jaoks keerulisel ajal ei ole elu linnas seisma jäänud. Linn valmistub uue sotsiaalaja ehitamiseks, hooajaliseks teeremondiks, Maardu Gümnaasiumi suuremahuliseks renoveerimiseks ja Veeru tänavale parkla rajamiseks. Ees ootab kevadine linna suurpuhastus ja puude istutamine, mis võimaldab igal Maardu elanikul teha heateo oma kodulinna heaks.

Linn on aidanud ja aitab nagu varemgi oma kodanikke, kes vajavad abi: toetame jätkuvalt raskesse olukorda sattunud tulekahjuohvreid; me ei unusta meie lugupeetud pensionäre, kes on terve elu töötanud riigi heaks ja väärivad austavat suhtumist; osutame abi puudega inimestele, suurtele ja vähekindlustatud peredele; aitame tänulikult Tšernobõli veterane, kes ei kartnud ohverdada oma tervist miljonite inimeste päästmiseks.

Maailmas toimuvate sündmuste taustal ei ole meie

linnaelanike abistamine vähenenud. Kõik 2022. aastaks ettenähtud toetused, dotatsioonid ja muud abi liigid eraldatakse täies mahus. Vajadusel leiame vajalikud vahendid ega jäta ühtegi abi vajavat maardulast tähelepanuta.

Head sõbraliku ja külalislahke Maardu linna elanikud!

Rasketel aegadel tulevad ilmsiks meie tõelised omadused ja teod. Headus, kaastunne ja moraalse toe pakkumine on inimese kõige väärtuslikumad omadused. Kutsun teid siiralt üles oma lähedaste eest veelgi rohkem hoolt kandma. Leidke ja pühendage aega perega koosolemiseks, üksteisele tähelepanu pööramiseks, enamaks lastega suhtlemiseks. Kui pereliikmed tunnevad üksteise toetust, annab see neile jõudu ja liidab veelgi enam. Ärge unustage aidata oma eakaid sugulasi, neile helistada ja sõnumeid saata, et nad mõistaksid, et pole üksi – lähedaste toetus on neile väga oluline.

Palun märgake üksikuid pensionäre, ulatage neile abikäsi, andke neist vajadusel teada linnavalitsusele. Võib-olla aitab teie lahke osavõtt kedagi nende seast, kes on jäänud tööta; märgake abivajajaid – teie toetus ja õigeaegne sekumine aitavad neil inimestel uuesti jalule tõusta. Kutsun teid tõelisele lahkusele ja kaastundele, milleks üksnes inimhing on võimeline.

Suurenenud stressi olukordades on samuti väga oluline pühendada rohkem aega iseendale ja oma vaimsele heaolule. Otsige sisemist tuge, hoolitsege enda eest, jooge piisavalt vett, magage piisavalt, ärge jätke tähelepanuta füüsilist aktiivsust, jalutuskaike värskes õhus, vältige konflikte. Kõik see aitab meie kehal stressiga toime tulla ja leida sisemise tasakaalu. Teiste jõukohane aitamine annab sisemist jõudu ja aitab võidelda jõuetuse tundega, mida paljud praegu kogevad.

Pimedal ajal on oluline süüdata küünlal ja soojendada tulesoojusega neid, kes on üksildased ja kes vajavad südamesoojust ja tähelepanu. Jäägem igas olukorras alati inimesteks. Inimesteks, kes on osavõtlikud, lahked ja sallivad. Pidage meeles, et iga inimene on oluline ja väärtuslik. Ja meie inimlik kohustus on aidata hätta sattunud.

Kogu südamest soovin kõigile rahu ja kõike head!

Austusega
Vladimir Arhipov
Maardu linnapea

VOLINIKE TÖÖLAUALT TEGELIKKUSEKS

AILAR LYRA
Maardu Linnavolikogu esimees

Maardu Linnavolikogu veebruarikuu istung toimus 22. kuupäeval.

Maardu linna arengudokumentide koostamise ja menetlemise kord

Määrusega kehtestati Maardu linna arengukava, eelarvestrateegia, valdkonnapõhiste arengukavade ning hallatavate asutuste arengukavade koostamise, avalikustamise, ülevaatamise ja muutmise kord.

Maardu linna arengukava koostamist ja muutmist kor-

raldab linnavalitsuse arendusnõunik, eelarvestrateegia koostamist koordineerib linnavalitsuse rahandusosakond. Valdkonna arengukava eelnõu koostamist korraldab linnavalitsuse valdkondlik struktuuriüksus.

Hallatava asutuse arengukava eelnõu koostab hallatav asutus koostöös valdkondliku struktuuriüksusega (nt kooli arengukava koostatakse koostöös linnavalitsuse haridusosakonnaga ja vastava abilinnapeaga).

Arengudokumentide eelnõud avalikustatakse linna veebilehel vähemalt kaheks nädalaks ja vajadusel korraldatakse eelnõu tutvustamiseks avalik arutelu.

Loa andmine Vana-Narva mnt L14 maa-ala enam-pakkumise korras kasutusse andmiseks

Volikogu otsustas lubada Maardu Linnavalitsusel anda kasutusse enam-pakkumise korras linnale kuuluva Harju maakond, Maardu linn, Vana-Narva mnt L14 (katastritunnus: 44601:001:0359, registriosa nr 14396202) maa-alast ligikaudu 2500 m² järgmistel põhitingimustel:

- 1.1. maa-ala kasutusse andmise tähtaeg on 30 (kolmkümmend) aastat;
- 1.2. maa-ala kasutusse andmise alghind on 0,18 eur/m² kuus;
- 1.3. maa-ala kasutaja on kohustatud omal kulul projekteerima ja ehitama maa-alale sõidukite parkla.

Lühidalt

Volikogu otsustas tuvastada Maardus Kiltri tee 12c (katastritunnus 44601:001:0699) asuva hoone (ehitusregistri kood 120250427) peremehetuse.

ERIVAJADUSTEGA INIMESTELE ÕIGUSNÕU ANDMIST JÄTKAB EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA

JUSTIITSMINISTEERIUM

Justiitsministeeriumi toetusel annab järgmisel kolmel aastal erivajadustega inimestele õigusnõu Eesti Puuetega Inimeste Koda koos Õigusteenuste Bürooga, kes võitis jaanuari alguses välja kuulutatud konkursi.

Justiitsministeerium toetab erivajadustega inimestele õigusnõu andmist 70 000 euroga kalendriaasta kohta. Eesti Puuetega Inimeste Kojaga sõlmitakse toetuse kasutamise leping tähtajaga kuni 31. märts 2025. Lepingut võidakse samadel tingimustel kuni kahe aasta võrra pikendada.

„On oluline, et õigusnõu oleks erivajadustega inimestele kui haavatavale sihtgrupile Eesti erinevates piirkondades õigeaegselt ja kvaliteetselt kättesaadav. Puuetega inimeste kodal on selleks olemas juba mitme aasta pikkune kogemus ja üle-eestiline võrgustik. Nõustamiseks saab kasutada puuetega inimeste kodade ruume üle Eesti, mis on füüsiliselt igakülgset ligipääsetavad ja puuetega ini-

mestele hästi tuttavad,“ ütles justiitsminister Maris Lauri.

Nõustamise hulka kuulub ka õigusabi osutamine, erivajadustega inimeste teavitamine õigusnõustamise võimalusest ning nende abistamine igapäevasel ametiasutustega suhtlemisel ja asjaajamisel.

Eelneval viiel aastal on justiitsministeeriumi toetusel saanud õigusnõu tuhanded erivajadusega inimesed. Küsimusi on olnud pea igast õigusvaldkonnast, kuid kõige enam on need puudutanud perekonnaõigust ja võlaõigust ning täitemenetlust.

Täpsemalt saab erivajadustega inimestele õigusnõu andmise kohta lugeda justiitsministeeriumi kodulehelt: <https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenused/oigusabi/oigusabi-erivajadustega-inimestele>

JUSTIITSMINISTEERIUM

PALJU ÕNNE SÜNNIPÄEVAKS, KALLIS EESTI!

24. veebruaril toimus Maardu linnas Eesti Vabariigi 104. aastapäevale pühendatud pidulik üritus. Varahommikul heisati Muuga Lasteaia maja ees platsil meie riigi lipp. Kõik kohalviibijad, kes tulid Eestit sünnipäeva puhul õnnitlema, laulsid riigi hümnit. Eesti Luteri Kiriku diakon Herki Talen pidas palvuse ja õnnistas kokkutulnud.

Tseremoonial astusid südamlike õnnitlustega Eesti Vabariigi aastapäeva puhul üles Maardu linnavolikogu esimees Ailar Lyra ja Maardu linnapea Vladimir Arhipov.

Maardu linnavolikogu esimehe Ailar Lyra pidulikus kõnes meenutati Eesti riigi kujunemisega seotud ajaloo lehekülgi.

„On tormituulte aegu, on pärituulte aegu – nii on see olnud läbi Eesti Vabariigi ajaloo. 1918. aastal tormituulte käes õnnestus saada pärituul – selleks, et kuulutada Eesti Vabariik välja,“ ütles Ailar Lyra.

Oma pöördumises Maardu linna elanike poole avaldas Vladimir Arhipov tänu eelmistele põlvkondadele, kes osalesid Eesti riigi loomisel: „Sel meie riigi jaoks tähtsal päeval – Eesti Vabariigi sünnipäeval – on oluline mitte unustada, millise hinnaga saavutas Eesti oma vabaduse, millise lühikese ajaga saime omariikluse, et riigi elanikud lakkaksid olemast kellegi orjad. Ei tohi unustada, et võlgneme oma vabaduse Vabadussõja kangelastele ja paljudele teistele inimestele, tänu kellele me täna siin seisame – vabad ja õnnelikud inimesed oma vabal maal.“

Unustamatu kingitus Eesti Vabariigi sünnipäeva puhul oli Kuusalu rahvatantsurühma suurepärase esinemine. Professionaalselt ja hingega esitatud tantsud tekitasid iga kohalviibija südames siirast rõõmu.

Ärgu miski varjutagu meie riigi helget tulevikku! Õitsegu Eesti, jättes järgmistele põlvkondadele päranduseks tohutu hulga oma rahva häid tegusid.

**Elagu Eesti Vabariik!
Elagu eesti rahvas!
Palju õnne sünnipäevaks, Eesti!**

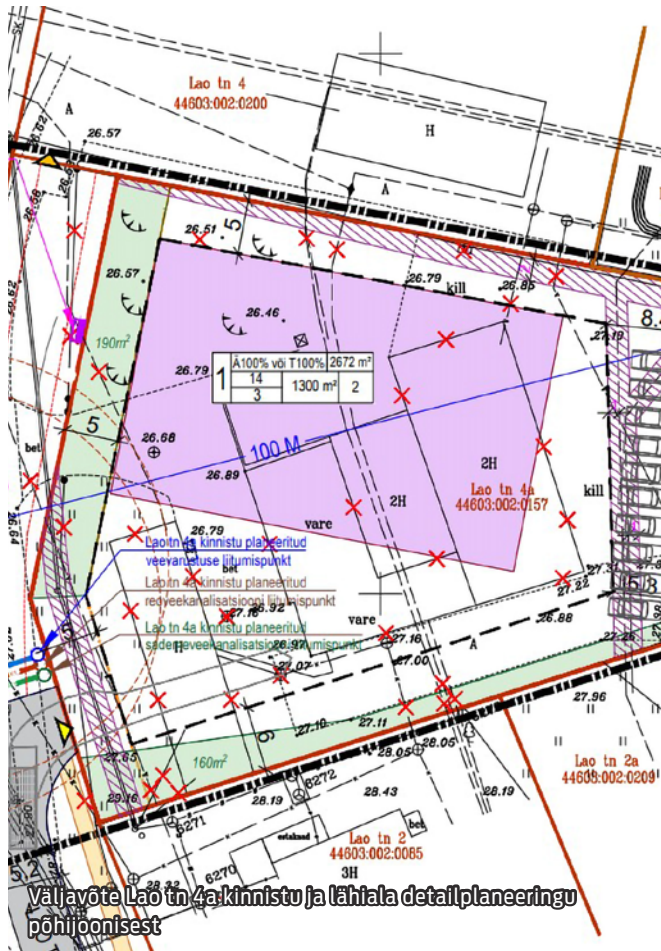

PLANEERINGUTE INFO

Kehtestatud ja menetluses olevate detailplaneeringutega on võimalik tutvuda Maardu linna kodulehel: <https://maardu.kovtp.ee/detailplaneeringud> või vastuvõtuaegadel Maardu Linnavalitsuse ehitus- ja planeerimisosakonnas, Kallasmaa tn 1, Maardu; Kontakt: linnavalitsus@maardu.ee, 6060729, 6060726.

Lao tn 4a kinnistu ja lähiala detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalik väljapanek

Lao tn 4a kinnistu ja lähiala detailplaneering algatati Maardu Linnavalitsuse 18.12.2018 korraldusega nr 1010. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on määrata maaka-

sutus- ning hoonestustingimused äri- ja tootmishoone püstitamiseks, planeeringuga moodustatud ehituskruundi/kruntide ehitusõiguse määramine ja hoonestusala piirit-

lemine ning ehitiste ehituslike tingimuste määramine, tehnovõrkude ja- rajatiste asukoha määramine, parkimise korraldamine ja juurdepääsude ning liikluskorralduse määramine, haljastuse ja heakorra lahenduse põhimõtete määramine, servituutide vajaduse ja ulatuse määramine. Detailplaneeringu ala suurus on ligikaudu 0,4 ha.

Krundile on ette nähtud ehitusõigus kuni kahele hoonele maksimaalse ehitisealuse pinnaga 1300 m², kõrgusega kuni 14 m. Krundi haljastuse minimaalne osakaal peab olema vähemalt 10%.

Maardu Linnavalitsus võttis Lao tn 4a kinnistu ja lähiala detailplaneeringu vastu 08.03.2022 korraldusega nr 145. **Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 14.04.2022 kuni 28.04.2022.** Avaliku väljapaneku ajal on kõigil võimalik esitada detailplaneeringu osas oma seisukoht linnavalitsus@maardu.ee või posti teel: Maardu Linnavalitsus, ehitus- ja planeerimisosakond, Kallasmaa tn 1, 74111, Maardu.

Raudkivi tn 2a kinnistu ning lähiala detailplaneeringu avaliku väljapaneku ja avalik arutelu tulemused

Raudkivi tn 2a kinnistu ning lähiala detailplaneering võeti vastu Maardu Linnavalitsuse 22.12.2021 korraldusega nr 931. Detailplaneeringu koostamise peamine eesmärk on määrata kinnistule ehitusõigus ja hoonestustingimused ridaelamu püstitamiseks. Detailplaneeringu avalik väljapanek toimus 14.01.2022 kuni 27.01.2022. Ainuke kirjalik seisukoht detailplaneeringu menetluse osas esitati Maardu Linnavalitsusele 31.01.2022, kuid Maardu Linnavalitsus otsustas selle siiski lugeda avalikul väljapanekul esitatud seisukohtade hulka. Esitatud arvamuse kohaselt ei vasta detailplaneeringu koostamise eesmärk Maardu linna koostatavale üldplaneeringule. Maardu Linnavalitsuse seisukoht on, et detailplaneeringu algatamisel tuleb lähtuda kehtivast üldplaneeringust ja seega vastuolu seadusega puudub. Kuna esitatud seisukohaga polnud võimalik detailplaneeringu menetluses arvestada, toimus täiendavalt avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu 14.03.2022 kell 16:00. Avalikust arutelust osavõtjaid ei olnud. Järgnevalt esitab Maardu Linnavalitsus detailplaneeringu heakskiitmiseks Rahandusministeeriumile, kes annab oma seisukoha detailplaneeringu kehtestamise võimalikkuse osas.

MAARDU ELANIKUD, KES ESITASID TAOTLUSED BOKOMPOSTRI SAAMISEKS, SAAVAD SEDA KÄTTE MUUGA JÄÄTMEJAMAST

Maardu Linnavalitsus osales SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse taotlusvoorus biojätmete liigiti kogumise taristu rajamiseks ja laiendamiseks. Paraku toetust ei ole linnavalitsus saanud.

Seoses suure huvi ja suure hulga taotlustega otsustas Maardu Linnavalitsus soetada kompostreid mahuga 420 liitrit ja jagada need tasuta **maardulastele, kes eelnevalt esitasid taotluse.**

Biokompostreile saab järele tulla kuu aja jooksul

22.03.2022-22.04.2022 Muuga Jäätmejaama aadressil Kaldase tee 6.

NB! Kaasas peab olema isikut tõendav dokument.

Avatud:

T,N 14.00-19.00
R 14.00-18.00
K, L 09.00-14.00
P,E, riigipühad – suletud

KRIISIKS VALMISTUMINE TOOB MEELERAHU

Kriisi korral on kõige olulisem, et inimesed oleksid selleks hästi valmistunud – kodus on olemas varud ning läbi on mõeldud kriisilukkorras tegutsemise plaanid. Kui tegevused on aegsasti läbi mõeldud ja varude eest hoolet kantud, saabub ka meelekindlus, et kriisi korral on iseseisev toimetulek mõneks ajaks tagatud.

MARIS MOORITS

Päästeameti riskikommunikatsiooni ekspert

KRIISILUKKORRAKS VALMISTUMISE MEELESPEA:

- Mõttele, milliseid vahendeid ja varusid vajab su pere, et iseseisvalt ühe nädala jooksul hakkama saada. Arvesta võimalusega, et kriisilukkorra tõttu ei saa kodust lahkuda, kaubad ei ole kauplustest kättesaadavad või muud eluliselt tähtsad teenused (elekter, veevarustus jm) ei toimi
- Mõttele, kus ja kuidas varusid hoida, et need oleksid lihtsasti kättesaadavad sulle ja sinu lähedastele
- Igapäevaselt mittekasutatavaid vahendeid on soovitatav pakkida eraldi kotti. Osa evakueerimiseks vajalikest vahenditest on mõistlik hoida autos, näiteks mobiiltelefoni autolaadija, teedeatlas, lumelabidas jmt.
- Uuenda varusid regulaarselt
- Põlevmaterjali (vedelkütus, gaas, küttepuid jne) varumisel järgi tuleohutusnõudeid ja hoiustamise tingimusi

SEITSME PÄEVA SOOVITUSLIK VARU:

Joogivesi: 2 liitrit inimese kohta ööpäevas, lisaks 1 liiter inimese kohta ööpäevas toidu valmistamiseks.

Toit (pool varudest ei tohiks vajada valmistamist): konservid, pakisupid, kuivikud, pähklid, kuivatatud puuviljad, küpsised, maiustused, müslibatoonid, mesi, vajadusel beebitoit.

Esmaabivahendid: esmaabiva-

hendite komplekt.

Hügieenitarbed: seep, desinfitseerimisvahend, tualettpaber, pabersalvrätid, niisked puhastuslapid, suured prügikotid (50 l).

Valgusallikad: taskulamp ja varupatareid/ päikesepatarei või dünamoga töötav taskulamp, patareitoitel lamp või latern ja varupatareid/ petrooleumilamp koos lambiõliga, tormilatern, küünlad, tikud.

Raadio: patareitoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskorras/ päikesepatarei või dünamoga raadio.

Tööriistad: nuga, käärid, kleeflint, kile.

Söögiriistad: ühekordsed toidunõud, konserviavaja.

Ravimid: retseptiravimid, valuvaigistid, palavikualandajad, allergiavastased ravimid, seedehäirete ravimid, põletusvastane vahend, külmetusvastased ravimid.

Küttematerjal: vedelkütus, gaas, küttepuid.

Akupank: akupank mobiilsete seadmete laadimiseks.

Muu vajalik: sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul, mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolumumask), tulekustuti ja -tekk, autokütus, vajadusel lemmikloomatoit ja lemmiku ravimid.

KA KORTERIÜHISTUD PEAVAD OLEMA KRIISIDEKS VALMIS

Et võimalikult hästi kriisidega toime tulla, peab igal korteriühistul olema plaan, kuidas käituda ja mida teha, kui elamus katkeb veeteenus, kaugküte või elekter.

Millele tähelepanu pöörata:

- Kas maja kõik elanikud saavad kriisi korral ise hakkama või on ühistu tasemel kokku lepitud abivajavate elanike abistamine? Ühistu liikmetel on olemas omavahelised kontaktid ning juhtidel teada teenuse osutajate ja omavalitsuse kontaktid, kuhu probleemi korral helistada.
- Igasuguste sõlmpunktide juurdepääsude võtmed olgu erinevatel inimestel, mitte ainult ühel.
- Uste, väravate, tõkkepuude jms avamine

elektrikatkestuse korral – need peaksid olema avatavad ka mehaaniliselt. Samamoodi peaks muid tehnoseadmeid (signalisatsioon, küte, konditsioneer vms) saama katkestuse korral manuaalselt juhtida.

- Kui majas on lift, siis varustada see juhendiga, mida teha lifti ootamatul seiskumisel.
- Kaugküttesüsteem jätkab enamasti elektrikatkestuse korral toimimist, kuid soojus ei jõua trassidest majja. Mõelge läbi, kas teie maja vajab elektrikatkestuse korral generaatorit.
- Pikemaajaliste vee- ja kanalisatsioonikatkestuste puhuks saab vajadusel tellida välikäimlaid ja veemahuteid.
- Ühistul on mõistlik koguda infot, millistel elanikel on võimalus minna ajutiselt mujale elama. Samamoodi tasub kaardistada majaelanikud, kes iseseisvalt lahkuda ei suuda ning vajavad selleks abi. Nendest tasub ka omavalitsusele teada anda.

Olulised telefoninumbriid

- Hädaabinumber **112**
- Riigiinfo telefon **1247**
- Perearsti nõuandetelefon **1220**
- Elektrilevi rikketelefon **1343**
- Maanteeinfo **1510**

Kuidas helistada hädaabinumbri, kui operaatoril pole levi?

- Tee SIM-kaart telefonis mitteaktiivseks. Nuppudega telefonist võta lihtsalt SIM-kaart välja ja helista seejärel **112**.
- Nutitelefon tuleb taaskäivitada ja jätta seejärel SIM-kaardi PIN-kood sisestamata ning helistada **112**. Pärast hädaabinumbri aktiveerimist SIM-kaardi uuesti. Vaid aktiveeritud SIM-kaardi korral saab päästekorraldaja levi olemasolul sulle tagasi helistada, kui selleks tekib vajadus.

Kui igasugune telefonside puudub, mine abi kutsuma lähimasse päästekomandosse, politsei ja oskonda, kiirabi baasi või haigla erakorralise meditsiini oskonda.

Kõik kriisideks valmistumiseks vajalikud juhised leiab veebilehtedel kriis.ee, olevalmis.ee ja rescue.ee. Lisaks on hea laadida endale alla Naiskodu-kaitse loodud rakendus „**Ole valmis!**“

TALLINNA NAISTE TUGIKESKUSE TUGIPUNKT NÜÜD KA MAARDUS!

VAIKE PÄHN

ENVL Tallinna Naiste Tugikeskuse juhataja

Eesti ühiskonnas on vägivald aina rohkem taunitud, kuid puudutab ikka veel paljusid inimesi tekitades suurt kahju lisaks osalistele ka nende lähedastele ja kõrvalseisjatele. Eriti rängalt on puudutatud vägivalda pealt näinud/kuulnud lapsed, keda võivad sellised üleelamised veel täisealistena nende pereelus mõjutama hakata.

Meie naistel ja meestel on erinev vägivallakogemus. Kui meeste puhul on vägivallatseja tihti võõras või lihtsalt tuttav ja teol on ka tunnistajaid, siis naistevastane vägivald toimub enamasti koduseinte vahel ilma kõrvaliste pealtnägijata. Vägivallatseja võib võimu ja kontrolli saavutamiseks kasutada nii vaimset, füüsilist kui ka seksuaalset vägivalda. Ta on tugeva omanikutundega ja tihti väga armukade. Soovitav käitumise suunamiseks püüab vägivallatseja isoleerida naist lähedastest ja sõpradest, piirab õppimist või töötamist ja raha kasutamist, manipuleerib lastega, alandab ja mõnitab. Pikaajalist vägivalda kogunud naistel ja nende lastel on pidev hirmu- ja ärevustunne ning

madal enesehinnang. Sageli tekivad unehäired, depressioon või muud terise probleemid.

Vaatamata eelkirjeldatule paljud kannatajad siiski ei teata juhtunust politseisse ega otsi abi naiste tugikeskustest. Enamasti on põhjuseks häbi, hirm, enesesüüdistamine, majanduslik sõltuvus aga ka teadmatus abivõimalustest.

Harjumaal on kaks koostööd tegevat naiste tugikeskust: **Tallinna Naiste Tugikeskus** ja **Tallinna Naiste Kriisikodu**, kuhu naistevastase vägivalla ohvrid saavad pöörduda. Lisaks veel **üleriigiline Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi kriisitelefoni 116 006**.

Naiste tugikeskus pakub esmast kriisinõustamist ja järgnevat juhtumipõhist nõustamist. Olukorra kaardistamise järgselt võib lisaks psühhosotsiaalsele abile vajalikuks osutuda ka psühholoogi ning juristi teenus ja ajutine turvaline majutus. Tugikeskuse majutusteenus on ajaliselt piiratud ja mõeldud naistele ja lastele, kellel elukohas on oht nende elule ning tervisele. Kõik pakutavad teenused on ohvrile tasuta.

Et Maardu linna ja ümbruse elanike-

le lähemal olla ja lihtsustada pöördumist, on **Tallinna Naiste Tugikeskus avanud Maardu tugipunkti**. Meie kohapealselt töötajalt saab teavet ja nõustamist **igal esmaspäeval, teisipäeval ja kolmapäeval kella 10.00 - 14.00** tel. 5377 6077. Vajadusel lepatakse kokku kohtumine, et naine saaks näha ja tunnetada nõustaja sobivust, kellega hilisemalt väga isiklike asju arutada. Samas võib piiruda ka anonüümselt nõu küsimisega.

Meie eesmärk on tõsta inimeste teadlikust turvalistest suhetest ja harmoonilisest, lapsesõbralikust pereelust, toetada vägivalla ohvriks langenud naisi, selgitada vägivalla olemust ja mõju, tõsta enesehinnangut ning abistada otsuste tegemisel, et pääseda vägivallaringist ja saavutada sõltumatus. Tallinna Naiste Tugikeskuse töötajatel on selleks teadmised, kogemused ja oskused, mida abivajajatega jagame, aga otsused teeb alati naine. Ja me alati aksepteerime neid.

Seega, ära jää oma murega ükski. Helista ja küsi abi. Koos on kergem muutusi planeerida ja olukorrast väljapääs leida.

ALGAS REGISTREERUMINE RAHVUSVAHELISELE KONGRESSILE „LASTEKAITSE KÕIGE HAAVATAVAMATELE LASTELE JA PEREDELE“

JUSTIITSMINISTEERIUM

Algus registreerumine 13.-16. juunil 2022 Tallinnas toimuvale rahvusvahelisele ISPCAN (International Society for the Prevention of Child Abuse and Neglect) kongressile, mis keskendub laste vaimsele tervisele, seksuaalsele ja muule väärkohtlemisele, lähisuhtevägivallale, lastele kinnistes asutustes, vanglas viibivate ja sõltuvusprobleemidega vanemate laste kaitsele, piiriülesele koostööle ja digiteenuste kasutamisele.

„Ootame, et kongress, mille põhiteemaks on lapse õigused, toob kokku ligikaudu 500 delegaati. Oodatud on teadlased, poliitikakujundajad, laste ja peredega enda töös kokku puutuvad praktikud. See loob suurepärase platvormi käsitlemaks laste heoluga seonduvaid püsivaid või uuena esile kerkivaid väljakutseid, sh erinevate kriisidega seoses. Pidevalt ja järsult muutuv maailm asetab lapsed raskesse tegelekkesse - konverents uurib, millised on toimivad, läbianaalüüsitud või uuenduslikud strateegiad nende raskuste lahendamiseks. Konverents annab hea võimaluse ühendada lastekaitsega seotud teadmised kogu maailmast,“ ütles kongressi korralduskomitee juht, justiitsministeeriumi nõunik Brit Tammiste.

Kongressi peaesinejad on Eesti president aastatel 2016-2021 Kersti Kaljulaid; Soome sotsiaal- ja tervishoiu minis-

teeriumi laste ja noorte üksuse meditsiini vanemnõunik ja riikliku sotsiaalhoolekande ja tervishoiu etika nõuan- dekogu peasekretär Ritva Halila, Ameerika Ühendriikidest Columbia ülikooli psühhiaatria osakonna dotsent Owen W. Lewis; Ühendkuningriigist Oxfordi laste ja perede sotsiaaltöö professor Lucie Cluver; Rootsi lasteombudsman Elisabeth Dahlin ning üle-euroopalise võrgustiku Euroopa Vangide Lapsed (COPE) tegevdirktor Liz Ayre. Peaesinejatega saab lähemalt tutvuda ISPCANi kodulehel: <https://www.ispcan.org/program-keynote-speakers/?v=402f03a963ba>

Kongress toimub Tallinnas Kultuurikatlas. Lisaks kongressi ametlikule programmile toimuvad ka mitmed harivad väljasõidud – Tallinna lastemajja, Tallinna vanglasse ja Maarjamäe Hariduskollegiumisse Valgejões. Väljasõitude infot saab lähemalt vaadata: <https://www.ispcan.org/educational-site-visits/?v=402f03a963ba>

Samuti on osalejatele välja töötatud sotsiaalprogramm, mille käigus toimuvad ekskursioonid Läänemaal, Lahe- maale, tutvuda Tallinna vanalinnaga, teha sporti ning osaleda amatöörkooride ühislaulmisel. Sotsiaalprogrammi info leiab: <https://www.ispcan.org/estonia-social-program/?v=402f03a963ba>

Konverentsil osalemiseks saab registreeruda: <https://www.ispcan.org/estonia-registration/?v=402f03a963ba>

„LASTEGA JA LASTELE“ OOTAB KANDIDAATE

ÕIGUSKANTSLERI KANTSELEI

Taas on kõigil võimalus esitada kandidaate tunnustusauhinna „Lastega ja lastele,“ et tõsta esile neid, kes teevad Eestis laste ja noorte elu paremaks.

Kandidaate saab esitada **11. aprillini**. Selleks tuleb õiguskantsleri kodulehel avaldatud vormile kirjutada tunnustust vääriva inimese või organisatsiooni nimi ning lisada lühike põhjendus, miks esitate auhinna selle kandidaadile.

Tunnustusauhinna „Lastega ja lastele“ antakse välja üheksandat korda. Vabariigi President ja õiguskantsler kuulutavad laureaadi välja lastekaitsepäeval, 1. juunil.

Auhindu jagatakse kolmes kategoorias: „Lapse suur tegu“, „Muutuste looja“ ja elutööpreemia. Peale selle tunnustab lastest ja noortest koosnev komisjon üht auhinna esitatud kandidaati, kelle tegevust nad ise kõige silmapaistvamaks peavad.

„21. sajandil tuleb pidada kangelasteks neid tegijaid, kes suudavad oma tegude kaudu näidata lastele ja noortele rahu, headust ja sallivust. Üheks oluliseks kangelase tunnuseks on ka koos laste ja noortega tegutsemine. Selleks võib olla samuti mõni noor tuleviku suunanäitaja, kes juba praegu on teistele päriselt eeskujuks, sõltumata oma vanusest,“ märkis Lastekaitse Liidu lapse õiguste saadikute koordinaator Triin Sooäär. „Leiame ühiskonnast kangelased, sest just nemad aitavad kõige targemat rahvast inspireerida rasketel aegadel.“

Eelmisel aastal pälvisid „Lapse suure teo“ auhinna vabatahtlikuna hooldekodusse tööle läinud gümnaasiumiõpilane **Sander Teras** ning Kiviõli koolitüdrukud **Marianne Šneider**, **Ave Alamets**, **Kristina Dobrodeeva** ja **Alisa Aksenova**, kes projekteerisid Lüganuse valla kergliiklusteede äärde istepingid ja kaasasid kohaliku kogukonna nende valmistamisse ja paigaldamisse. Elutööpreemia pälvis alates 1996. aastast tegutseva KutiMuti Noortelaagri looja ja juhataja **Tiiu Mägi**. Muutuste looja tiitliga pärjati psühholoog ja kunstiterapeut **Helen Tartes-Babkina**, laste- ja noortežürii eripreemia sai

heategevusfond Minu Unistuste Päev. Eripreemia omistati **Anatoli Pljuškole**, kes asutas 32 aastat tagasi Narvas heategevuskeskuse, et toetada Narva vähekindlustatud peresid ja lapsi. Lisaks laureaatile tunnustati Eesti Vähihaigete Laste Vanemate Liitu, Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühingut ning MTÜ-d Enneaegsed Lapsed. Tutvuge ka fotodega, mis on tehtud mullu tunnustusauhindade üleandmisel.

Tunnustusauhinna annavad välja MTÜ Eesti Asendusliku Töötajate Liit, MTÜ Lastekaitse Liit, MTÜ Eesti Lasterikas- te Perede Liit, MTÜ Oma Pere, MTÜ SEB Heategevusfond, Sotsiaalkindlustusamet, Vabariigi Presidendi Kantselei ja Õiguskantsleri Kantselei.

Tunnustusauhinna statuudi ja seniste laureaatile kohta leiab teavet õiguskantsleri kodulehelt: <https://www.oigus-kantsler.ee/et/taotlus-tunnustusauhinna-lastega-ja-lastele-kandidaadi-esitamiseks>

Tunnustusauhind
**LASTEGA
ja lastele**
ootab kandidaate!

SOTSIAALVÖRGUSTIKE KALEIDOSKOOP

8. märts

Kallid naised, siiralt soovime teile naeratusi ja armastust, tõelist õnne ja kustutamatu ilu! Las saabuv kevad õitseb mitte ainult tänavail, vaid ka teie kodudes ja südames. Soovime et kõik teie päevad oleksid päikeselised, eredad ja meelde jäävad! Head naiste-päeva teile! #1000kauneidsõnuteile #kauniteinaestelinn

Head
emakeelepäeva!
#ARMASTUSEGANAARDUST

14. märts

«Kas siis selle maa keel
laulu tuules ei või
taevani tõustes üles
igavikku omale otsida?»
Kristjan Jaak Peterson

Täna tähistatakse traditsiooniliselt üle Eesti emakeelepäeva, et eesti keelt au sees hoida. See päev tuleb meile meelde, et peame eesti keele ilu ja omapära hoidma, väärtustama ja kasutama.

Soovime teile head emakeele päeva!

24. märts

Maardust sai harrastusteatri pealinn – täna ja homme toimub Maardu Vaba Aja Keskuse laval teatrifestival «Minu teater – minu kapriis». Teatristsudiod Maardust, Tallinnast ja Maardust valmis-

tasid väikestele teatrisõpradele vahva programmi. Programmiga saab tutvuda lingil <https://bit.ly/3wrqUYA> Sissepääs on kõigile tasuta. Tere tulemast teatrisse!

„KODULINN KAUNIMAKS 2022“ IDEEKONKURSI HÄÄLETAMISE TULEMUSENA RAJATAKSE MAARDU JÄRVELE VÄLIUJULA JA MUUGA LENNULA KINNISTULE PÜSTITATAKSE VABAÕHULAVA

CLAUDIA ROBIN ANDROS
Meediaspetsialist

21. märtsil 2022 lõppes Maardus „Kodulinn kaunimaks 2022“ konkursi rahvahääletus. Iga vähemalt 16-aastane Maardu linna elanik sai hääletada kahe parima idee poolt. Sel aastal võitsid ülekaalukalt kaks ideed: väliujula rajamine Maardu järvele ning vabaõhulava püstitamine Muuga Lennula kinnistule.

Maardu linnapea Vladimir Arhipovi sõnul laekus sel aastal konkursile väga mitmekülgseid ja lennukaid ideid, millest 13 silmapaistvamat pääses edasi hääletusvooru ja seda kahes erinevas kategoorias: Kallavere ideed ja Muuga ideed. Nende objektide eest, mida maardulased sooviksid Kallaveres ja Muugal, oli inimestel võimalik anda oma hääled kahe nädala jooksul.

“Südamlikult tänan igat maardulast, kes rääkis kaasa ja panustas oma aega ideede esitamiseks ja hääletamiseks. Antud konkurss võimaldas saada veel paremat ülevaadet

meie inimeste soovidest ja visioonidest, et teha üheskoos Maardu linn veelgi kaunimaks ja hubasemaks,” sõnas linna-
pea Arhipov.

Kallavere kategoorias sai enim hääli idee rajada Maardu järve kai juurde väliujula, kus oleks võimalik nautida vee-
sporti, suverõome ja lõõgastuda. Ujula elemendid saab rajada pontoonidele.

Muuga kategoorias võitis idee püstitada Muuga Lennula kinnistule vabaõhulava koos lavataguse ruumiga, mis võimaldaks ürituste jaoks vajaliku tehnika kasutamist tänu piisava võimsusega statsionaarse elektrivarustuse vedamisele. Vabaõhulaval toimuvad üritused ühendaksid ja tooksid Maardu inimesi kokku - koos saab nautida muusikat, tantsu ja vahvaid etendusi.

Jaanuaris kuulutas Maardu Linnavalitsus välja ideekon-
kursi „Kodulinn kaunimaks 2022“, mille raames esitasid maardulased erinevad ideed linna paremaks muutmiseks. Linnaelanike kaasati Maardus linnaelurve koostamisse kuugendat korda.

SOTSIAALNE REHABILITATSIOON MAARDU LINNAS

Alates aprillist 2022 MTÜ Tugi-ja Koolituskeskus Usaldus hakkab pakkuma Maardu täisealistele elanikele (alates 16a) rehabilitatsiooni teenuseid kodu lähedal – aadressil Karjääri 7, kab 111.

MARIKA JUUSE
MTÜ Tugi-ja Koolituskeskus Usaldus

Osutame sotsiaalset rehabilitatsioon sotsiaalkindlustuse ameti poolt suunamise saanud vähemalt 16-aastaseid ning täiskasvanud isikuid, kes on:

- puuduva töövõimega töörealised inimesed. Nemad saavad sotsiaalse rehabilitatsiooni teenust taotleda ka siis, kui nad töötavad või õpivad või on töötukassas töötuna arvele võetud;
- osalise töövõimega või puudega või töövõime kaotuse protsendiga või invaliidsusgrupiga töörealised inimesed, kes ei ole töötukonnas aktiivsed, st kes ei tööta, ei õpi ega ole töötukassas töötuna arvele võetud;
- ennetähtaegse vanaduspensionari saajad, kellel on puue;
- vanaduspensionari ootel oleva päästeteenistuja toetuse saajad, kellel on puue;
- vanaduspensioniealised puudega inimesed.

Sotsiaalse rehabilitatsiooni eesmärk on:

- arendada inimeses ressursse igapäevaeluga toimetuleku parendamiseks, vajadusel õpetada ja arendada igapäevaelu oskusi,
- suurendada võimalusi ühiskonnaelus osaleda,
- toetada õppimist ja töötamise eelduste ettevalmistamist, sealhulgas ka praktiliselt dokumentide vormistamisel ja asjaajamisel ettevõtete ning asutustega.

Sihtrühm:

Ootame meie teenusele eelkõige psühholoogilist laadi probleemidega ning psüühiliste erivajadustega inimesi 16+ ja inimesi, kes on:

- elukriis: karjääri muutus, pereelu muutused;
- meeleolulangus, rõõmutus, madal enesehinnang, vähene enese-kindlus, ärevus, heitumine, perekondlikud probleemid, üksikvanem, lein, tõrjutus;

- erinevad sõltuvused, nagu sõltuvus rohtudest ja teistest ainetest (alkohol, narkootilised ained); emotsionaalne söömine;
- vajadus haigusega elama õppimiseks ehk taastumiseks, psühholoogiliseks taastumiseks haigusest;
- töötus, sh pikaajaline töötus;
- elukoha ja keskkonna vahetus ning sisseelamine, sh pagulus;
- ülekaal, diabeet;
- onkoloogilised diagnoosid ja taastumine;
- raske, sügava või püsiv psüühiline erivajadus, haigus;
- esmane psühhoos.

Palju maksab?

Sotsiaalset rehabilitatsiooni võimaldab ning sellega kaasnevate kulude eest tasub Sotsiaalkindlustusamet vastavaks otstarbeks väljastatud otsuse alusel.

Teenusega alustamiseks riiklikul rahastusel on esmalt tarvis pöörduda Sotsiaalkindlustusameti poole ning esitada neile rehabilitatsiooniteenuse taotlus. Taotluse blanketi leiab Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Kui Sotsiaalkindlustusamet on teinud positiivse otsuse ja on väljastanud suunamisotsuse, saab ühendust võtta enda vajadustele sobiva teenuseosutajaga, et kokku leppida teenuse algus juba konkreetse asutuses.

Kuidas pääseb MTÜ TKK Usaldus teenusele?

Võta meiega ühendust: tel. +372 527 7157 või e-post usaldustk@gmail.com ning hoiu võimalusel riikliku suunamisotsuse number läheduses.

Kindlasti esitame ka mõned täpsustavad küsimused, et veenduda, et oleme just Teie jaoks parim asutus teenuse osutamiseks.

Teenuseid osutame nii eesti, vene kui ka inglise keeles.

SOTSIAALTOETUSTE MAKSMISE KORD MAARDU LINNAS

Perekonna sissetulekust sõltuvate sotsiaaltoetuste liigid

1. Ravimihüvitis.

Retseptiravimite kulud kompenseeritakse osaliselt üksinda elavatele vanaduspensionäridele ja puudega inimestele. Toetust saab taotleda kord kvartalis. Toetuse suurus on **kuni 90 eurot aastas.**

2. Puudega inimeste isiklike abi- või hooldusvahendite ostmise või rentimise toetus.

Toetus määratakse mittetöötavatele puudega isikutele nende isiklike abivahendite ja hooldustoodete ostmise ja rentimise kulude osaliseks katmiseks. Toetust saab taotleda kord kvartalis. Toetuse suurus on **kuni 140 eurot aastas.**

3. Suvelaagri toetus.

Madala sissetulekuga peredele hüvitatakse osaliselt või täielikult laste suvelaagri tuusik.

4. Lasteaia toiduraha toetus.

Maardu linna munitsipaallasteaedade toitlustuskulude osaline või täielik hüvitamine määratakse vähekindlustatud peredele. Toetuse taotlus tuleb Maardu linnavalitsusele esitada jooksva aasta 1. septembriks või raske majandusliku olukorra tekkimisel.

5. Pikapäevarühma toiduraha toetus.

Maardu linna üldhariduskooli pikapäevarühma toidukulude osaline või täielik hüvitamine määratakse vähekindlustatud peredele. Toetuse taotlus tuleb esitada linnavalitsusele hiljemalt jooksva aasta 1. septembriks või raske majandusliku olukorra tekkimisel.

6. Toetus lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamisega seotud kulude osaliseks hüvitamiseks.

Toetus lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamisega seotud kulude osaliseks hüvitamiseks määratakse madala sissetulekuga peredele, samuti eestkostjatele, hooldusperedele ja paljulapselistele peredele (3 või enam last).

7. Raske majandusliku olukorraga seotud ühekordne toetus.

Vähekindlustatud isikule võib määrata ühekordse toetuse raske majandusliku olukorra tõttu. Toetuse suurus võib olla **kuni 190 eurot aastas.**

Toetuste liigid, mis ei sõltu pere sissetulekust

1. Sünnitoetus. Sünnitoetus makstakse välja kahes osas.

50% makstakse pärast lapse sündi tingimusel, et mõlemad vanemad või üksikvanem olid registri andmetel Maardu elanikud/elanik enne lapse sündi ja samal ajal vähemalt üks vanematest (või üksikvanem) elas registri järgi vahetult enne lapse sündi Maardus vähemalt 6 kuud;

50% makstakse pärast lapse 1-aastaseks saamist tingimusel, et laps ja mõlemad tema vanemad või üksikvanem on registreeritud Maardus lapse üheaastaseks saamise hetkel ja elanud Maardus, vastavalt registreile, vähemalt 6 kuud enne seda kuupäeva.

Toetuse suurus:

- esimese lapse sündimisel – **400 eurot;**
- teise lapse sündimisel – **500 eurot;**
- kolmanda ja neljanda lapse sündimisel – **1160 eurot** tingimusel, et kõik lapsed on elus ja alaealsed ning elavad rahvastikuregistri andmetel taotlejaga samal aadressil;
- viienda ja järgnevate laste sündimisel – **1540 eurot** tingimusel, et kõik lapsed on elus ja alaealsed ning elavad rahvastikuregistri andmetel taotlejaga samal aadressil;

2. Kooliminekutoetus.

Kooliminekutoetus määratakse lapse vanemale, eestkostjale või hooldusper vanemale, kus laps rahvastikuregistri ja Eesti hariduse infosüsteemi andmetel elab, järgmistel tingimustel:

- laps läheb esimesse, teise või kolmandasse klassi;
- taotleja elas rahvastikuregistri andmetel Maardus vähemalt 6 kuud enne lapse esimesse, teise või kolmandasse klassi minekut;
- rahvastikuregistri andmetel on lapse ja taotleja elukoht sama.

Kui laps käib üldhariduskoolis väljaspool Maardut, peab taotleja esitama linnavalitsusele avalduse toetuse saamise õiguse tekkimise aasta 1. detsembriks.

Toetuse suurus:

- esimese klassi õpilasele – **150 eurot;**
- teise ja kolmandasse klassi minevatele lastele – **50 eurot.**

3. Vee ja kanalisatsiooni liitumistasu hüvitamine kuni 1 eurot kuus määratakse üksinda elavatele pensionä-

ridele ja paljulapselistele peredele (3 või enam alaealist last).

4. Sünnipäevatoetus.

Toetus määratakse siis, kui inime- ne saab rahvastikuregistri andmetel 65-aastaseks ja seejärel igal aastal. Toetuse saamiseks peab taotleja esitama Maardu linnavalitsuse sotsiaalabi osakonnale oma arvelduskonto numbri. Toetuse suurus on **50 eurot.**

5. Toetus Tšernobõli tuumaelektrijaama avarii likvideerijaile.

Toetust makstakse üks kord aastas aprillikuus. Toetuse saamiseks peab taotleja esitama linnavalitsuse sotsiaalabi osakonnale oma arvelduskonto numbri. Toetuse suurus on **300 eurot aastas.**

6. Maamaksu tasumise toetus.

Maamaksu tasumise toetus (kuni 50%) määratakse pensionärile ühe maatüki eest, mille sihtotstarve on registreeritud kui „elamumaa” ja mis on nii taotleja registreeritud kui ka tegelik elukoht. Toetuse suurus on **kuni 32 eurot aastas.**

7. Toetus raske või sügava puudega inimesele lisakulude katmiseks.

Toetuse suurus on:

- sügava puudega inimesele **29 eurot kuus;**
- raske puudega inimesele **18 eurot kuus.**

8. Matusetoetus.

Isikule, kes korraldas surnud Maardu elaniku matused, määratakse ühekordne matusetoetus. Toetuse saamiseks peab taotleja esitama sotsiaalabi osakonnale avalduse ja lisama dokumendid, mis kinnitavad tema tehtud kulutusi. Toetust saab taotleda kolme kuu jooksul alates surma kuupäevast. Toetuse suurus on **kuni 250 eurot.**

9. Lasteaia toiduraha toetus paljulapselistele peredele.

Toetus määratakse paljulapselistele peredele (3 või enam alaealist last) lapse toidukulude täielikuks kompenseerimiseks Maardu munitsipaallasteaias. Toetuse saamiseks tuleb esitada sotsiaalabi osakonnale avaldus hiljemalt jooksva aasta 1. septembriks või kui tekib õigus toetuse saamisele.

SUVEL AVATAV MAARDU PRISMA SAI SARIKATE ALLA

Neljapäeval, 3. märtsil tähistati Maardus ehitusjärgus Prisma peremarketi sarikate paigaldamist. Augustis alguse saanud ehitustööd on olnud arendaja Capital Milli sõnul edukad ja juba selle aasta suvel saavad Maardu elanikud kauaoodatud uut kauplust ka uudistama tulla.

JOANNA JUUSE
Daltoni kommunikatsioonibüroo
nooremkonsultant

mitmeid peresid, mistõttu on uue kaupluse valmimine kohalike jaoks vaid rõõmustav uudis. “Uue kauban-

keid valmistooteid. Samuti salati- ja kohvilett, mahlapress värske mahla jaoks ning Fazeri pagarikoda. Muidu-

Hoone 3D kavand

Sarikate-pidu
Foto autor: Karli Saul

“Suur töö on tehtud, kuid ehitustööd veel jagub. Hetkel käivad hoones sisetööd, hoone karp on kinni ja põrandad valatud,” kirjeldas Capital Milli ehitusjuht Silver Neemelo hoone hetkeseisu. Neemelo sõnul ootavad linnaelanikud uue kaupluse avamist pikisilmi. “Uus pood tuleb väga soodsasse asukohta linna südames, olles mugavalt ligipääsetav nii jalgsi kui ka autoga liiklejatele,” sõnas ta.

Ligi 4,5 miljonit maksma minev hoone on kavandatud A-energiaklassi hoonena, kus kasutatakse LED-valgusteid ning tehnosüsteemide jääsoojus suunatakse hoone kütmissesse. Ka kaupluse jahutamine toimub CO2 baasil, et mitte eritada kahjulikke gaase ja lisaks kõigele rajatakse Prisma kõrvale ka laadimispunkt elektriautodele. “Oleme hoonetele taotlema ka LEED sertifikaati. Selle saavad hooned, mille ehitamisel järgitakse keskkonnasäästlikkust ja see on sihik ka meil,” lisas Neemelo.

Kahekorruseline Maardu Prisma asub aadressil Keemikute tee 43 ja selle vahetusläheduses elab

duskeskuse tekkimine Maardusse on igati teretulnud, sest see tekitab teatud konkurentsi olemasolevate keskuste vahel, mitmekesistab kaupade valikut ning pakub uusi võimalusi mõnusaks ostlemiseks kohalikele inimestele. Prisma tulek Maardusse on ühtlasi märk sellest, et linn areneb sihikindlalt,” sõnas Maardu linnapea Vladimir Arhipov.

Lisaks hüvedele uue peremarketi näol, luuakse Maardusse ka 25 uut töökohta. Prisma sõnul on kuulutused on juba üleval, et aegsasti suveks valmis olla. “Värbamine on käimas ning mõned töökohad juba täidetudki,” tõdes Prisma Peremarketi Eesti maajuht Teemu Kilpiä, kelle sõnul oodatakse kohalikke kandideerima.

Maardu Prisma saab olema moderne supermarketi tüüpi kauplus, kus põhirõhk on igapäevastel toidu- ja esmatarbekaupadel. “Meil on hea meel, et kaupluse avamisega saame tuua ka Maardu klientideni meie kaubapakkumised. Uude kauplusesse on plaanitud Food Market`i ala, kus on lai valik liha ja kala ning värs-

gi ei puudu ka selvepultide võimalus,” lisas Kilpiä. Maardu kaupluse sortimendi kujundamisel võetakse kuulda ka kohalike soove, millest saab Prisma kodulehel teada anda.

Ehitatava poe kinnistu pindala on 8353 m² ja üüritavat pinda sellest 2346 m². Hoone arhitektuurse projekti autor on Arhitekt Tarbe OÜ.

Capital Mill on 2008. aastal rajatud ettevõtte, mis on keskendunud investeringule Balti riikides asuvasse ärihoonetesse. Ettevõtte tegevemisaastate jooksul on tehtud kokku investeringuid koguväärtuses ligi 400 miljonit eurot.

Prisma Peremarket AS tegutseb Eestis alates 2000. aastast. Ketil on üle Eesti üksteist kauplust, mis pakuvad koos tugiüksusega tööd ligi 900 inimesele. Prisma on kõige laiema valiku ja kõige soodsama ostukorviga poekett Eestis, ePrisma on Eesti suurima valikuga veebipood. Prisma Peremarket kuulub kaubanduskonserni S-Grupp, mis tegutseb Soome, Eesti ja Venemaa turul.

LINDUDE PESITSEMISE ENNETAMISEST

MONIKA LAURITS-ARRO

Keskkonnaameti vanemspetsialist

Linnaruum on kujunenud suurele osale looduslikele liikidele loomulikuks elukeskkonnaks. Jätkusuutlikuks eluks vajad liigid laias laastus üksnes kahte tegurit: toit ja soodsad pesitsustingimused (madal kisklussurve, mitmekesine pesakohtade valik).

Inimese kaasabil on linnaruumis need tingimused igati täidetud. Linnas on ammendamatud toidu leidmise võimalused, ehitised ja haljastus on loonud hulgaliselt pesade ehitamise kohti ning võrreldes keskkonnaga väljaspool inimasustust, on kisklus märkimisväärselt madalam.

Kajakad, tiirud, varesed, kodutuvi on linnaruumis liigid, kelle puhul konfliktsituatsioonid kõige sagedamini ette tulevad. **Kuidas jõuda rahuliku kooseksistentsini, sest tänu inimese endale nad siin on ja kuhugi ei kao?**

Kajakad ja tiirud on liigid, kes pesade ehitamisel palju materjali ei kasuta ja seetõttu on pesad üheaastased (ilmastikutingimused hävitavad talvega pesa) ning iga kevad tehakse uus pesa. Sellest tulenevalt on need ka liigid, kelle puhul peale pesitsusperioodi lõppu võib alles jäänud pesamaterjalid eemaldada ja selleks ei ole vaja taotleda Keskkonnaametilt luba. Kevadel (märtsi algusest alates), tulebki **ennetusmeetmena** järjepidevalt (nädalas paaril korral) jälgida uute pesaalgete tekkimist ja need koheselt eemaldada. Munadega pesi eemaldada ei tohi ja tuleb küsida luba Keskkonnaametilt. Loomulikult tasub paralleelset kasutada ka teisi lokaalselt efektiivsed häirimismeetodeid:

1. lindude hädakisa või röövlinnu hääle salvestuse regulaarne valjult esitamine;
2. röövlindude kujude silmapaistev eksponeerimine;
3. suurte silmadega hirmutise eksponeerimine, õhupallid;
4. lamekatustel kasutada võrkusid, mis tõstavad tasapinna kõrgemaks ja ebaühtlasemaks (nt 15 cm).

Erinevad lokaalsed häirimisviisid peaksid olema omavahel kombineeritud ja ajas-ruumis vahelduvad, kuna linnud harjuvad nendega. Häid, 100 % ja alati toimivaid, lahendusi ei ole.

Varesed (kännivares, hallvares) on liigid, kes kasutavad sama pesa aastaid. Nende liikide puhul on vaja pesa eemaldamiseks **taotleda Keskkonnaameti luba**. Ka vareste pesitsusperiood algab orienteeruvalt märtsi keskpaigast, mistõttu pesade eemaldamine tuleb läbi viia varem. Reeglina üritavad linnud pesitsemist alustada samas kohas uuesti, mistõttu on oluline uute pesade tekkimist takistada lindude peletamise ja järjepideva (igapäevase) pesaalgete eemaldamise läbi seni, kuni linnud loobuvad antud kohta pesa ehitamisest. Varestes puhul on üheks ennetavaks meetmeks ka puuvõrade kärpimine.

Vareslased on targad linnud, järjepidev häirimine annab neile märku, et see paik ei ole pesitsuseks ohutu ja nad kolivad mujale.

Kodutuvi on erandlik liik, kes võimeline pesitsema aastaringelt. Pesa ehitab kõige sagedamini majade

pööningutele, katuste alla, väljaulatuvatele karniisidele, müüridesse, isegi aknalauale. Pesamaterjali kasutab vähe ja peamiselt vahetus läheduses kõige enam leiduvaid ja jõukohaseid materjale (näiteks räbu). Sageli pole munade ümber midagi.

Kodutuvi puhul võib pesamaterjali eemaldada ilma Keskkonnaameti nõusolekuta. Kui pesas on munad või pojad, tuleb taotleda Keskkonnaameti luba. Munade ja poegade pesade eemaldamist võimaldab Keskkonnaamet üksnes erandjuhtudel (tulenevalt looduskaitseeadusest).

Kokkuvõtvalt, **Keskkonnaametilt tuleb pesade eemaldamiseks nõusolekut küsida liikide puhul, kes teevad püsipesi (varesed, pääsukesed jne) või kui pesas on munad ja/või pojad.**

Pesade eemaldamise soovi korral tuleb arvestada asjaoluga, et looduskaitseeadus (LKS §55 lg 6´) võimaldab looduslikult esinevate liikide pesade ja munade eemaldamist juhtudel, kui näiteks on oht inimese tervisele või varale.

Lisaks pesitseb linnaruumis rida linnuliike, kelle puhul inimene oma tegevustes arvestama peab. Hoonete renoveerimise või remonditöödel tuleb silmas pidada pääsukeste ja piiritaja pesapaikadega, mistõttu ehitustöid hoonetes ei tasu planeerida ajavahemikku mai keskpaik kuni augusti lõpp.

Pääsukesed (suitsu- ja räästapääsuke) ning piiritaja teevad pesad hoonete räästa alla. Piiritajad kasutavad pesitsemiseks katuseorvasid (eriti laineline eterniitkatvus) ja ventilatsioonivõlvad. Nende liikide puhul ei ole pesa teisaldamine mõeldav. Samas, kui pääsukeste pesa on sein küljest lahti tulnud, siis lauajupiga toetades saab pesitsusperioodi lõpuni pidada.

Pääsukeste pesade tekkimist ebasobivatesse kohtadesse maja küljes võib takistada nendesse piirkondadesse võrkude asetamisega, esiuistu kohale varikatused või pesade alla alused väljaheidetele.

Ennetava meetmena võib kasutada ka pesakastide asetamist maja küljes kohtadesse, kus nad kindlasti ei sega. Info: <https://www.eoy.ee/ET/12/33/pesakastid-lindudele/>

Kajakapesa hoone katusel
Foto autor: Jan Siimson

KALLAVERE KESKKOOLI UUDISED

JAAN KAUPMEES

Kallavere Keskkooli õppejuht

MARIN NAAR

Kallavere Keskkooli huvijuht

VASTUVÕTT KOOLI

Kaugel pole enam aeg, kus tuleb valmistuda uue kooliaasta alguseks. Seoses sellega on meil hea meel teatada, et vastuvõtt Kallavere Keskkooli on avatud. Eelkõige ootame avaldusi 1. ja 10. klassi. Vastavad avaldused leiab Kallavere Keskkooli kodulehelt. 1. klassidesse ootame kõiki, kellel on soov õppida eesti koolis kõige parema keeleõppemeetodi järgi ehk keeles kümmele. Meil on võimalik seda teha nii eesti, vene kui ka inglise keeles. 17. mail toimub selle aasta eelkooli lõpetamine ning infotund vanematele, kelle laps astub 1. septembril 2022 1. klassi.

Gümnaasiumisse ootame õpilasi, kes soovivad õppida kaasaegsema ja paindlikuma programmi alusel. Oleme teinud samme koostööpartneritega lepingute sõlmimiseks ning sellega suurendame valikkursuste läbimise võimalusi ning anname eluks vajalikud teadmised iseseisva elu alustamiseks. IT- ja meediamaailm on see, mis tänapäeva noori kõnetab, seetõttu pakume võimalust oma teadmisi selles valdkonnas suurendada, et edukalt konkureerida tulevikus tööturul. Samuti oleme loonud gümnaasistidele võimaluse teha endale meie koostööpartneri juures soodsalt B-kategooria autojuhiloa ning seda tavapärase õppeprogrammi jooksul! Rohkem infot saab Kallavere Keskkooli sotsiaalmeedia kanalitest.

ÕPIMOTIVATSIOONI KÜSIMUSTIK

Viisime oma õpilaste seas läbi küsitluse, mille eesmärk oli teada saada, kui kõrge on õpilaste motivatsioon õppimiseks ning nende hinnanguid oma õpetajate kohta. Selleks tuli igal õpilasel täita e-küsimustik iga tema õpetaja kohta. Pärast analüüsi sai iga õpetaja enda kohta antud tagasiside kokkuvõtte. Küsitluse tulemustest selgus, et meie õpetajate side lastega ja õpilaste kompetentsustunde toetamine on väga kõrgel tasemel. Eriti torkavad silma Kätlin Haagile

ja Johanna-Magdaleena Partsojale antud tagasisideid, eriti just nende toetava õpetamisstiili tõttu. Õpimotivatsiooni tõstmine tähenduslikkuse abil õnnestub kõige paremini keeleõpetajatel. Kõige suuremat autonoomsust pakuvad õpilastele Jaan Kaupmees, Johanna-Magdaleena Partsoja, sotsiaalselt toetavad enim Nadežda Dinis, Jaan Kaupmees ja Kätlin Haak, kompetentsus tunnistati kõrgeimaks Jaan Kaupmehe, Kadri Aariku ja Johanna-Magdaleena Partsoja tundides. Keskmiselt on toetav õpetamisstiil meie õpetajate seas väga edukas, aga tõhusalt toimib ka õpilastele autonoomia, sotsiaalse toe ja kompetentsustunde pakkumine. Selline uuring oli meie koolis esmakordne ning kavatsime seda teha ka edaspidi. Selleks täiustame uurimisinstrumenti, viies küsimustikku sisse vajalikud korrigeerimised. Iga õpetaja teeb vastavalt tagasisidele oma töös muudatusi ja kohendusi, tänu millele paraneb õpilaste toetamine meie koolis ning aitame tõhusamalt kaasa iga õpilase individuaalse õpitee kujunemisele.

VEIDI TEGEMISTEST VÄLJASPOOL ÕPPETUNDE

COVID-19 pandeemia on meile õpetanud, et inimene on väga kohanemisvõimeline. Seetõttu oleme paljud oma traditsioonilised üritused üles ehitanud uut moodi, kuid rõõmustame nende hetkede üle, kui saame üritusi nautida koos olles. Nii saime veebruaris tähistada sõbrapäeva ja sellele järgnenud stiilinädalat, kus nii mõnigi õpetaja ja õpilane üllatas oma garderoobiga.

Eesti Vabariigi 104. sünnipäeva tähistasime juba traditsiooniks saanud

kontsertaktusega, mille seekordseks läbivaks jooneks oli ajarännak läbi Eesti põneva ajaloo. Rännaku vahele oli oskuslikult põimitud ka direktori prohvetlik sõnavõtt ning õpilaste lustakad esinemised. Kontserti filmisid meie gümnaasistid, kes meie uues studios ka monteerisid video, kasutades kõiki kaasaegseid meediavahendeid ja oma oskusi.

Koolivaheajal oli õpilastel võimalus osaleda erinevates vanuseastmetes korraldatud eesti keele toetamise laagrites, mis olid niivõrd populaarsed, et kohad täitusid välgukiirusel. Kokku nelja päeva jooksul sai peetud vastlatralli, näideldud ja esinetud, mängitud mitmesuguseid põnevaid seiklus- ja pallimänge, samuti sai ise õhtusööki valmistada ning harjutada eesti keeles suhtlemist. Osalejate tagasiside oli väga positiivne ning loodame, et leiame võimalusi korraldada selliseid laagreid ka edaspidi.

8. märtsil peavad Kallavere Keskkooli mehed oma naiskolleegide alati meele ning seekord üllatati naisi väikese luuletuse ning koduste vutimunnade kinkekarbiga.

Üle mitme aasta toimus ka võrkpalliturniir, millega selgitati välja kooli parim võistkond. Osalejad seadsid üles 6 võistkonda, millest üks koosnes õpetajatest. Pingelises ja otsustavas poolfinaalis kaotasid õpetajad tasavägises mängus gümnaasiumi esindusele. Finaal oli finaali vääriku – õhus oli palju pinget, nähti ilusaid tõsteid, lööke ja blokeeringuid. Võidukarika sai pea kohale tõsta 8. klassi esindus. Edasised plaanid on osaleda ka Harjumaa meistrivõistlustel Kiilis ning loodetavasti veel enne suvevaheajaga pidada koolis maha veel üks põnev võrkpallilahing.

14. märtsil tähistatakse emakeelepäeva, selle auks korraldati Kallavere Keskkoolis luulepäev. Õpilased said lugeda Eesti klassikaparleid ning oodatud oli ka omalooming. Väga südamlikus ja poeetilises atmosfääris toimunud luulepäeval sai poetatud nii mõnigi emotsioonist tingitud pisar ja pahvatada mõnus annus naeru.

TAPA KEELEKÜMBLEJATE KÜLASTUS KALLAVERES

Sügisel astus Kallavere Keskkool keelekümbuskoolide perre. Meie õpetajad on külastanud Tapa Keelekümbuskooli, Tallinna Pae Gümnaasiumi. Oleme korduvalt kohtunud Eesti juhtivate spetsialistidega ning nüüd külastasid meid Tapa õpetajad, kes vaatlesid meie õpetajate tunde. Vaatlusele järgnes aruteluring õpetajatega kui ka juhtkonna tasandil. Kohtumine oli kasulik mõlemale osapoolle ning saime kinnitust, et teeme väga head tööd. Samuti omandasime külalistega vesteldes palju uusi teadmisi, mida nüüd praktikasse rakendada.

PISA JA ICCS KODANIKUHARIDUSE UURINGUD

Eesti haridus on üks maailma parimatest ning seda aitavad tõestada

ka meie 8. klassi õpilased. Nimelt on nad valitud osalema rahvusvahelises ICCS kodanikuhariduse uuringus, mis toimub 24. märtsil. Selle viivad läbi Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Tallinna Ülikooliga. Uuringu eesmärk on hinnata, kuidas on erinevate riikide 8. klasside õpilased valmis kodanikuna ühiskonnas osalema. Uuritakse õpilaste teadmisi ja arusaamu ühiskonnast, hoiakuid kodanikurollide suhtes, praegust ja tulevast ühiskondlikku osalust. Uuringus osalevad enam kui 20 riigi õpilased. Uuringu tulemused võimaldavad võrrelda Eesti õpilaste ühiskonnaalaseid teadmisi teiste riikide õpilaste omadega ning hinnata, kuidas on arenenud Eesti kodanikuhariduse kvaliteet viimase kahekümne aasta jooksul.

Lisaks sellele on 8. klass valitud ka PISA 2022 uuringus osalejateks, et aidata tõestada Eesti kuulumist maailma haridustabeli tippude hulka.

TUNNIVAATLUSKOOLITUS

Selleks, et õpilased omandaksid õppekavas ette nähtud õpitulemused paremini ja kiiremini, on vaja hästi ettevalmistatud õpetajaid. Seetõttu on õpetajate koolitamine ja nende pädevuste suurendamine olnud Kallavere

Keskkoolis alati tähtsal kohal. Õpetajad saavad käia pidevalt erinevatel koolitustel, tihti tellime sisekoolitusi oma koolimajja. Emakeelepäeval algas õpetajatele järjekordne kuuest osakoolitusest koosnev koolitustsükkel, mis suunab neid oma tunde rohkem analüüsima ning kõrvalseisja pilguga vaatlema. Koolituse läbimisel omandavad õpetajad oskuse vaadelda nii enda kui ka kolleegi tunde professionaalse pilguga, seda kõike loomulikult eesmärgiga pakkuda õpilasele paremat õpetamiskvaliteeti. Koolituse viib läbi Tartu Ülikooli professor Halliki Harro-Loit.

VILISTLASTE PIDU

Kallavere Keskkoolil on traditsioon korraldada iga viie aasta tagant vilistlaste kokkutulek. Viimati toimus kokkusaamine aastal 2015. 2020. aastal oleks pidanud toimuma uus kokkusaamine, ent maailmas lahvatanud pandeemia tõmbas sellele pidurit. Nüüd, kaks aastat hiljem, oleme koroonakriisist väljumas ning suur rõõm on teatada, et edasilükkunud vilistlaste kokkutulek toimub 11. juunil. Ürituse korraldab MTÜ Kallavere Vilistlased ning kogu info on leitav sotsiaalmeediast.

TERE - HELLO - ПРИВЕТ

Kallavere Keskkool
TULE ÕPPIMA!
Meil on parim keeleõppemeetod!

Me kasutame keelekümblust, õppides kuni kolmes keeles!

Vastuvõtt 1. klassi on avatud ja kestab 15. maini!

Rohkem infot:
kool@kallavere.ee

Kallavere Keskkool
TULE ÕPPIMA!
Sel aastal täiesti uus programm!

Miks tulla õppima Kallavere Keskkooli 10. klassi?

Õppekorralduse paindlikkus võimaldab meie gümnaasiumiastmesse astuda ükskõik millises Eestimaa paigast ja isegi välismaalt.

Me aitame valmistuda nii ülikooli astumiseks kui tööturule sisenemiseks. Muuhulgas saad siin õppides teha endale soodsalt B-kategooria autojuhiloa.

Õppuritele personaalne tugi!

KALLAVERE KESKKOOL koostööpartnerid:

HUMANITAARAINETE NÄDAL MAARDU PÕHIKOO LIS

7. märtsist 11. märtsini toimus meie koolis humanitaarainete nädal. Kuna me õpime vene kirjandust, siis loomulikult uurime ka slaavi rahva traditsioone.

IRINA KOTŠUBEI

Vene keele õpetajate sektsiooni esimees

Teemanädala eel tähistati Maardu linnas Maslenitsat ja me ei jätnud seda slaavlaste traditsioonilist püha tähelepanuta: rääkisime selle ajaloost, võrdlesime eesti rahva traditsioonide, sealhulgas Vastlapäeva tähistamisega meie maal, viisime läbi pühadetunni, kaitsesime selleteemalisi loovtöid, vaatasime filme, kujundasime seinalehti.

Humanitaarteaduste nädal langes kokku rahvusvahelise naiste-päevaga. Kõik meie kooli 8. klassid tutvusid Uusaja ajaloo aine raames täiendavalt dekabristide naiste kangelaste ajaloo, kuulasid Bulat Okudžava romanssi, meenutasid A.S. Puškini luuletust ja vaatasid katkendeid filmist „Veel õnnetäht kord tõuseb hele“.

9. klassis toimus seminar „8. märtsi püha ajalugu ja naiste õiguste rikumised tänapäeva maailmas“. See tähtpäev on enam kui 100 aastat vana ja sai alguse naiste õiguste kaitse päevana. Lapsed otsisid seminaril näiteid nendest maailma riikidest, kus naised on täiesti õigusetud ja alandatud. Tutvusime ka erinevatest ajalooperioodidest pärit pühadepostkaartidega ja meisterdasime neid ise.

7. klassi õpilased tegelesid joonistuse-pusle „Eesti maakonnad“ koostamisega. See ülesanne oli antud projekti digipäevaks – iga õpilane rääkis talle ülesandeks antud maakonnast, selle vapist ja ajaloost.

8.A klassi õpilased S. Smiško ja A. Popovitš kaitsesid oma loovtööd „Ekskursioonid algklassidele Maardu linnas“.

5.-6. klassis toimusid mängud „Meelelahutuslik grammatika“ ja vene keele viktoriinid.

6. klassi õpilastega õppisime tundma eesti kirjanikke, kelle teoseid on tõlgitud vene keelde. Rääkisime raamatutest, mille najal kasvab üles mitu põlvkonda.

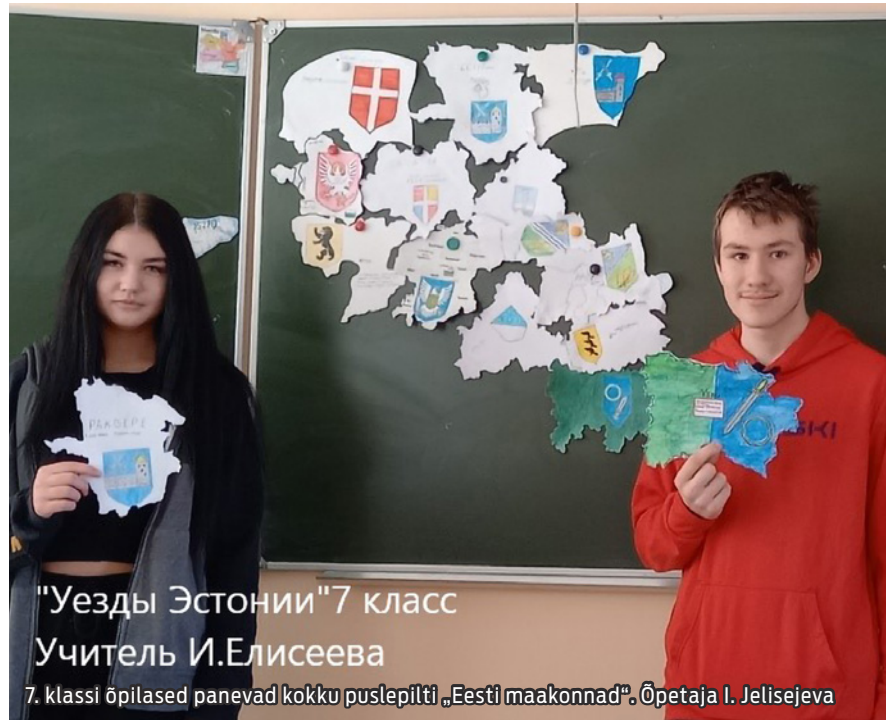
6. klassis toimus nädala raames ka tund „Muinasjutud ja vanasõnad õuntest“. Tunnis rääkisid õpilased rahvatarkusest, mis on kogunenud inimkonna ajaloo jooksul.

Ainenädalad annavad võimaluse õppida mänguliselt palju uut, sisen-

davad huvi teadmiste vastu, aitavad avalduda õpilaste annetel, võimaldavad vaadata ainet teise külje pealt. Nii ka seekord – kooli õpilased näitasid üles suurt huvi neile antud ülesannete vastu, osaledes aktiivselt humanitaarainete nädalal.

9. klass. 8. märtsi pidupäeva ajaloo tundmaõppimine. Õpetaja I. Jelisejeva

"Уезды Эстонии" 7 класс
Учитель И.Елисеева

7. klassi õpilased panevad kokku puslepilti „Eesti maakonnad“. Õpetaja I. Jelisejeva

MAARDU GÜMNAASIUM TEEB KOOSTÖÖD TARTU ÜLIKOOLI TEADUSKOOliga

Alates 2021. a oktoobrist on 8.a ja 9.a klassi õpilased osalenud Tartu Ülikooli teaduskooli poolt korraldatavates füüsika õpikodades.

KAIDER VARDJA

Maardu Gümnaasiumi õppejuht

Teaduskool tutvustab õpikodasid järgmiselt: need on koolis toimuvad tunniplaani sobituvad eraldiseisvad laboritundide programmid, kus õpilased saavad teha erinevaid laborikatseid. Füüsika õpikoda järgib riiklikku põhikooli füüsika õppekava, kattes mehaanika, valgus-õpetuse, elektriõpetuse ja soojusõpetuse teemasid. Korraldajad kasutavad kvaliteetseid õppevahendeid, millega käivad kaasas elektroonilised tööjuhendid.

Õpikodade projektijuhi Kaido Reivelti sõnul on õpiko-

jad Maardu Gümnaasiumis läinud täitsa hästi. "Käime igal aastal põhikooli füüsikat tegemas 10–12 koolis ja kõik need kogemused on erinevad. Nii ka Maardus. Tihti on vaja kohaneda nii meil, st õpikodade läbiviijatel, kui ka õpilastel, sest õpikodade ei ole huviring või teadusteater, kus tehakse asju, mis on lõbusad või põnevad. Õpetame füüsikat. Ja füüsika on tihti üsna keeruline. Aga õpilased on olnud tublid ja ootan meie järgmist kohtumist huviga."

Õpilastele on need tunnid pakkunud vaheldust ja äratanud suuremat huvi füüsika vastu. Õpikodades osalenu-tele väljastatakse Tartu Ülikooli teaduskooli tunnistus.

Vastuvõtt Maardu Gümnaasiumi 1. klassi 2022/23. õppeaastal:

- venekeelse õppekeele klass;
 - keelekümblusklass (õppekeeleks eesti keel);
 - eesti keele süvaõppe klass (õpe 50% eesti keeles ja 50% vene keeles)
- Keelekümblusklassi soovijatele korraldatakse vestlus.

1. klasside õpilastele pakume ka inglise keele ja robotika tunde ning mentaalse matemaatika ja kiirlugemise huviringe.

Vajalikud dokumendid:

1. lapsevanema avaldus elektroonsel blanketil asub siin: <https://bit.ly/310G5uF>;
2. lapse sünnitunnistuse või ID-kaardi koopia, lapsevanema ID-kaardi koopia;
3. lapse tervisekaart;
4. 1 digifoto;
5. koolivalmiduskaart.

Dokumendid palume esitada hiljemalt 15.05.22 e-posti aadressil sekretar@mgm.ee.

MAARDU GÜMNAASIUMI ABITURIENDID MEENUTAVAD KOOLIAEGA

Juba aprillis algavad 12. klassil riigieksamid. Abituriumil on Maardu Gümnaasiumis jäänud vaeva näha veel vaid mõned nädalad. Nüüd, enne otsustavat eksamiperioodi, meenutavad nad oma kooli vaid heade sõnadega.

KOKKU KOGUNUD SVETLANA TIMOŠENKO

eesti keele kui teise keele õpetaja

„Mul on väga kurb mõelda, et juba paari kuu pärast lahkun koolist ning meie klassikaaslaste teed lähevad lahu. Üks „ajastu“ lõpeb ja algab uus. Mul olid nii põhikoolis kui ka gümnaasiumiastmes väga heatahtlikud ja hoolitsevad klassijuhatajad, kes toetasid meid ja tegid kõik, et me õpiksime paremini.“ **(Jegor Tomin)**

„Kool on meie teine kodu, mida me ei unusta kunagi. Mäletame kõiki õpetajaid ja nemad mäletavad meid. Gümnaasiumi õpetajad on imelised inimesed, kelle toetust on alati tunda. Kogenud ja elutargad õpetajad jagavad meile oma teadmisi ja toetavad meid ka moraalselt.“ **(Aleksei Petrov)**

„Kooliaeg jättis mulle suurepäraseid emotsioone ja mälestused. Sain siin hea hariduse ja uued sõbrad. Meeldis, et meie koolis on palju valikaineid. Kõige rohkem meenuvad

mulle astronoomia, anatoomia, psühholoogia, geneetika ja keemia valikkursuse tunnid. Soovitan kõigil neid aineid valida. Tore on tõdeda, et just meie koolis on iga õpetaja omanäoline ja lahke.“ **(Vadim Kitskerkin)**

„Kaksteist aastat haridusteed jäävad küll seljataha, kuid alatiseks minu mällu. Mul on tohutult hea meel, et õppisin Maardu Gümnaasiumis, kuna oleme saanud siit väga hea hariduse. Olen väga tänulik meie õpetajatele selle eest, et nad teavad hästi oma ainet ja jagavad meiega oma teadmisi. Lõpetades nüüd 12. klassi, võin öelda, et olen uhke teadmiste üle, mis olen siit saanud.“ **(Ivan Baranovski)**

„Meie koolis on väga palju mitmesuguseid traditsioonilisi üritusi, näiteks rebaste ristimine, sõbrapäeva ja naistepäeva tähistamine, õpilased osalevad erinevates lavastustes. Õpilased annavad alati endast parima, et kõik osalejad oleksid rahul ja saaksid uusi muljeid. Mul oli neil üritustel tõesti põnev.“ **(Renata Prokurorova)**

„Meelde jäävad mitmed ühised ettevõtmised. Kõige eredamad mälestused on mul 10. klassis toimunud reisir Prantsusmaale. Külastasime Strasbourgi ja Pariisi, elasime heades hotellides, meil oli suurepärase seltskond. Kui meid Pariisis omapead jalutama lubati, kartsime ära eksida, sest see pole ikkagi Maardu. Hotellides sõime palju maitsvaid toite, millest hiljem kõht valutab.“ **(Darja Vobornova)**

„Meie klassil on oma lemmiktunnid. Kõige rohkem neist meeldis kehaline kasvatus, aga praegu on need kahjuks lõppenud. Meile meeldib ka matemaatika, mida õpetab väga hea õpetaja. Ta seletab hästi ja loodan, et saame eksamitega hakkama. Põhiliselt on mul Maardu Gümnaasiumist ainult head mälestused. Tulevikus hakkam kooliaega kindlasti taga igatsema. Kahjuks pidime koroonaviiruse tõttu palju aega kodus olema ... Me saime väga kiiresti täiskasvanuks.“ **(Janika Demeštšenko)**

„Enamik meeldivaid mälestusi on seotud õpilasmavalitsusega: kuidas me kõik koos kooli kaunistasime, mõtlesime välja erinevaid konkursse, korraldasime talendisaadet, viisime õpilastele pühade ajal maiustusi, andsime algklassidele tunde jne. Õpilasmavalitsuses leidsin palju häid sõpru ja sain palju positiivseid emotsioone.

Toredad mälestused on seotud ka mitmete valikainete kursustega. Kokanduskursuselt sain palju kasulikke retsepte, tegin suures köögis süüa ja sain lähedaseks oma klassikaaslastega. Autojuhtimiskursus oleks vaja läbida igapähe, see on tänapäeval igapäevane ja elementaarselt vajalik oskus.“ **(Alina Zelentsova)**

„2019. aastani oli elu tavaline ja lõbus. Käisime ekskursioonidel erinevates Eesti linnades, Venemaal ja Valgevenes. Külastasime muuseumi, ei kandnud maske ega mõelnud haigusele ja vaktsiinile. Olid toredad peod, kus oli palju rahvast – rahvarohkus polnud probleem. Sellest ajast on kõik mälestused head, aga kõige eredam mälestus on 2020. aasta Prantsusmaa-reisist. See oli mu esimene sõit lennukiga ja esimene reis Euroopasse; esimest korda käisin europarlamendi hoones ja esimest korda nägin oma silmaga Eiffeli torni. Mul on väga hea meel, et saime selle võimaluse, ning kahju, et pärast seda reisi kogesime mitte ainult rõõmu, vaid ka karantiini ja distantsõppe keerukust.“ **(Darja Mihhailova)**

„Mäletan väga hästi distantsõpet 10. ja 11. klassis. Ausalt öeldes polnud see lihtne. Meie jaoks oli see uus õpikeskkond ja sellega harjumine võttis aega. Kuid samas oli see uus kogemus. Olime vastutustundlikud ja õppisime oma aega õigesti planeerima. Siiski on kooliruumides õppida palju parem.

Ma arvan, et meil on parim klassijuhataja. Ta on meile nagu teine ema. Ta aitab ja toetab meid alati, kuid samas kontrollib ja õpetab distsipliini. Gümnaasiumis oli meil palju erinevaid ja huvitavaid valikkursusi. Näiteks kursused Tallinna Teeninduskoolis, saksa ja itaalia keel, psühholoogia jne. Need laiendasid meie silmaringi ja arendasid meid.

Tegelikult on palju mälestusi, nii häid kui halbu. Ent mällu jätan ainult head ja olen uhke, et õppisin Maardu Gümnaasiumis.“ **(Anastassia Tšumakova)**

TULE ÕPPIMA EDUMEELSESSSE JA VÄLJAKUTSEID PAKKUVASSE MAARDU GÜMNAASIUMISSE!

Maardu Gümnaasiumis õpib üle 800 õpilase. Koolis väärtustatakse õpilaste individuaalsust ja toetatakse iga õpilase arengut. Kool asub piirkonnas, kus hoitakse ja väärtustatakse erinevaid keeli ja kultuure. Maardu Gümnaasium avab 2022. a kolm kümnendat klassi.

A-klassis on 100% eestikeelne õpe ja reaalsuund.
B-klassis on vähemalt 60% eestikeelne õpe ja reaalsuund.
C-klassis on vähemalt 60% eestikeelne õpe ja humanitaarsuund.

- Kolmandat aastat avame eestikeelse gümnaasiumiklassi.
- Kool arvestab valikkursustena ka Eesti ülikoolides läbitud kursusi.
- Ühe kursuse maht on 35 tundi.
- Maardu Gümnaasiumi valikainete valik on suur. Mõni valikkursus toimub väljaspool kooli.

Avaldusi saab esitada alates 21. märtsist kooli kodulehe kaudu elektroonses keskkonnas bit.ly/3MQMGL1 või kohapeal kooli kantseleis tööpäeviti kell 9.00–15.00.

10. klassi astujad kutsutakse vestlusele või videovestlusele alates 16. maist 2022. Muud dokumendid tuleb tuua kooli kantseleisse pärast 9. klassi lõpetamist.

Avaldus, põhikooli lõputunnistuse originaal, digitaalne õpilaspileti foto, teisest koolist tulijal ka tervisekaart tuua hiljemalt 23.06.2022 kooli kantseleisse (Ringi 64, Maardu).

Kaasa võtta õpilase isikut tõendav dokument ja vanema isikut tõendav dokument.

Kui tekib lisaküsimusi, siis kirjutage e-posti aadressil info@mgm.ee või helistage telefonil +372 606 0846 (sekretär).

Koolielu kohta leiate täpsemat informatsiooni kodulehelt aadressil www.mgm.ee.

Ootame Sind õppima Maardu Gümnaasiumisse!

LAPSE VAIMSE TERVISE MURE KORRAL PÕORDU ESMALT PEREARSTILE

EESTI HAIGEKASSA

Kriisiajal tuleks hea seista nii enda kui ka oma laste vaimse tervise eest. Abi saamiseks saab pöörduda nii oma perearsti juurde kui ka vaimse tervise õe vastuvõtule. Vajadusel suunab perearst lapse edasi lastepsühhiaatri juurde.

Viimasel kahel aastal on tunduvalt kasvanud vaimse tervise murega laste arv, kuid neid aitavaid psühhiaatreid ja psühholooge pole piisavalt ning järjekorrad on nende vastuvõtudele pikad. Vaimse tervise murega lapsi ja nende peresid oskavad aga aidata nii perearstid kui ka vaimse tervise õed.

Haigekassa partnersuhtluse osakonna juhataja Marko Tähnas ütles, et vaimse tervise teemadega kehtib sama põhimõte nagu teiste terviseprobleemide korral – alustada tuleks perearstist. „Perearstidel on sageli väga head teadmised ja oskused laste vaimse tervise teemadega tegelemiseks, samuti saab perearst vajadusel teha lastepsühhiaatriga e-konsultatsiooni ning seejärel kas ravi ise jätkata või tõsisemate juhtumite puhul saab psühhiaater lapse enda vastuvõtule kutsuda. E-konsultatsiooni kasutamine aitab ka psühhiaatreid suure koormuse korral kiiremat abi vajavaid lapsi rutem aidata,“ rääkis Tähnas.

Mitmes Eesti perearstikeskuses töötab perearsti kõrval ka vaimse tervise õde, kelle pädevuses on lisaks täiskasvanutele ka laste vaimse tervise muredega tegelemine. „Perearsti kõrval töötava vaimse tervise õe väljaõpe on täpselt selline, mis toetab vajaliku abi osutamist juba esmatasandil ehk perearsti juures,“ selgitas Tähnas.

Ka Eesti Psühhiaatrite Seltsi juhatuse esimees Anne Kleinberg julgustas peresid pöörduma vaimse tervise murega esmalt perearsti poole. „Perearsti juures saab abi andmise ja uuringutega alustada kiiremini. Tasub julgelt pöörduda, ei ole vaja asjata oodata,“ ütles Kleinberg, kelle

sõnul on eriarstid alati olemas, et perearstide ja vaimse tervise õdedega e-konsultatsiooni käigus lapse tervise asjus infot vahetada.

Perearsti kõrval jääb alati võimalus pöörduda otse eriarsti ehk psühhiaatri poole. Kui pere pöördub abi saamiseks haigla registratuuri, suunatakse abivajajad esmalt sealse vaimse tervise õe juurde. „Eraldi väljaõppe saanud vaimse tervise õde oskab samuti väga paljusid vaimse tervise muresid lahendada, kuid kui laps või noor vajab edasi suunamist, teatud teraapiat või muud ravi, kaasab just vaimse tervise õde vajaliku tervishoiutöötaja,“ selgitas Tähnas.

Otse eriarsti poole pöördudes on vaja arvestada, et ka haiglate vaimse tervise õdede esmaste vastuvõtude arv on piiratud. Raviga alustanud patsiendid vajavad stabiilse seisundi saavutamiseks korduvaid vastuvõtte. Plaanilise laste psühhiaatrilise ravi järjekorrad on ja jäävad pikaks mitmeks aastaks, sest paraku ei ole Eestis piisavalt psühhiaatreid.

Keerulistes kriisiolukordades on surve nii täiskasvanute kui ka laste vaimsele tervisele alati suurem kui rahulikul ajal. Peaasi.ee tegevjuht ja kliiniline psühholoog Anna-Kaisa Oidermaa sõnul on eriti oluline pakkuda lastele emotsionaalset turvatunnet ja kindlasti tuleks lastega arutada ka maailmas toimuvat. „Suuremate lastega, kes ise aktiivselt infot otsivad või uudiseid jälgivad, peaks samuti toimuva üle arutama ning jälgima, et nad ei puutuks kokku ülemäärase infovooga,“ ütles ta.

Oidermaa sõnul on sedavõrd äreval ajal normaalne, kui tunnete end murelikult, meil on raskem keskenduda või ka uinuda. „Normaalne on ka vajadusel tuge küsida, kas oma lähedastelt või spetsialistidelt. Vaimse tervise murega aitab ka Peaasi.ee,“ lisas ta.

EESTI LAPSED KÄIVAD LIIGA VÄHE HAMBAARSTI JUURES

EESTI HAIGEKASSA

TERVISEKASSA KUTSUB LAPSEVANEMAJD ÜLES LASTELE HAMBAARSTI JUURDE AEGA BRONEERIMA. KUNI 19-AASTASTE KINDLUSTATUTE HAMBARAVI EEST TASUB HAIGEKASSA, KUID RIIGI POOLT PAKUTAVAT VÕIMALUST EI KASUTATA PIISAVALT.

2021. aastal kuulus laste hambaravi sihtrühma ligi 248 000 last, kellest hambarasti juurde jõudis ligi 59%. Kõige usinamad hambarasti juures käijad on 6–11-aastased (69%). See näitab selgelt, et kooli minnes käiakse üsna tublisti lastega hambarasti juures. Lapsevanem peab hoolitsema selle eest, et ka vanemad lapsed käiksid regulaarselt kontrollis. Statistika aga näitab, et kõige harvem jõuavad hambarasti juurde just 15–19-aastased (54%) noored.

Tervisekassa tervisedenduse spetsialist Ave Jüriöö paneb kõigile lapsevanematele südamele viia laps kord aastas hambarastile. „Siin on oluline roll lapsevanemal, kes vastutab lapse tervise eest ja on eeskujuks käitumisharjumuste väljakujundamisel. Kindlasti tuleks kasutada seda võimalust – nii saab noor astuda täiskasvanuella tervete hammastega ning tulevikus on ka kulutused hambaravile

väiksemad.“

Endiselt jõuavad kõige vähem hambarasti vastuvõtule Lääne-Virumaa (53%), Ida-Virumaa (54,1%) ja Valgamaa (54,4%) lapsed. Enim kasutasid riigi poolt pakutavat tasuta hambaravi teenust Saare, Võru ja Jõgeva (64%) ning Tartu (63%) maakonna lapsed.

Ka hambarastid näevad igapäevatoos, et laste hammaste tervis on kehv ja hambarasti juurde jõutakse liiga hilja. „Kahjuks puudub enamikul harjumus käia ennetavates kontrollides ja hambarasti juurde jõutakse siis, kui auk on juba suur või kui hammas valutab,“ ütleb Suukooli koordinaator ja hambarast dr Kati Vald.

Suukool on Tervisekassa ja Eesti Hambarastide Liidu koostöös sündinud laste hammaste tervise projekt, mis tegeleb laste hambahaiguste ennetamisega ning koolitab eelkõige lapsi ja lapsevanemaid suutervise eest õigesti hoolt kandma. Suukoolil on peagi valmimas ka õpetlik ja mänguline hambapesuäpp, mis aitab lastel hoolitseta suutervise eest. Kui laps on eeskujulikult koos äpiga hambaid pesnud, saab ta hambarasti käest kingituseks Suukooli hambapasta.

KUIDAS MAARDUS MASLENITSAT TÄHISTATI

PAVEL KUUSIK

Maardu Kultuuri- ja Infokeskuse direktori asetäitja

Pärast kaheaastast sunnitud pausi naasis traditsiooniline võinädal Maardu linna. See on alati särav ja värvikas pidu, kus külastajaid ootavad mitmekesine kultuuriprogramm laval, talverõõmud igale vanusele, tasuta pannkookid ja suur laot.

Laot algas Kultuuri- ja Infokeskuse direktori Igor Jermakovi avasõnadega, kes rõhutas, et Maardu jätkab oma massipidude pidamise traditsioone ning tänavu toimub

Jelena Derizemlja), tantsurühmad Elurõõm (juhendaja Aljona Znojjeva) ja Bella (juhendaja Olga Muhhina).

Traditsiooni kohaselt tervitas pidulisi Maardu linnaeape Vladimir Arhipov. Ta märkis, et Maardu on suur ja tugev kogukond ning linn jääb ka edaspidi tuntuks oma pidude poolest. „Ka sellistel rasketel aegadel on väga oluline pidutseda, et pakkuda inimestele lõõgastust ja positiivseid emotsioone,“ lisis linnaeape.

Kontsertprogramm jätkus meie linna külaliste etteastega. Lavale astusid ansambel Gorlitsa, vokaalstudio De Light, ansambel Tšarõ, tantsustudio Kolor ning duo Merle & Sirje ansamblist Laine.

Pannkookide küpsetamine puupakkudel

Vokaalstudio De Light esinemine

Maslenitsa meelelahutused Maslenitsa kuju ümber

kevadlaot, Jaaniöö ja linnapäeva tähistamine, toimub ka sügislaot, mis alates eelmisest aastast kannab nime „Maardu etnolaot“.

Kultuuriprogrammi avasid Maardu teatri Veer & Spaga näitlejad. Pärast neid astusid lavale Maardu linna külalised: ansamblid Bõlitsa ja Sirin. Kõigi rahvapidude kohustuslik osa on kohalike kollektiivide esinemised – seekord oli nende esinemisele pühendatud kontserdiprogrammist terve plokk. Oma loominguiliste, sütitavate etteastetega tervitasid publikut Maardu kollektiivid: koor Raduga (juhataja Petr Zotovitš), Valgevene seltsi Kupava ansambel Jalinka (juhataja Jelena Koljagina), Ukraina seltsi ansambel Jatran (juhendaja Petr Zotovitš), ansambel Rjabinuška (juhendaja Nikolai Švets), vokaalstudio Aeg laulda (juhendaja

Stadionil võisteldi mitmesugustes talvistes maslenitsa lõbustustes koolinoortele, näiteks kingaviskamises. Suur tänu Sergei Petrovile, Tatjana Uljanovale ja Svetlana Štabnajale programmi ettevalmistamise eest. Programmi sponsor oli Selver.

Otse laval toimus jõumeeste võistlus ning lava ees põnev naelte siiselõõmise turniir ja pannkookide valmistamine põlval puupakul.

Pidu lõppes epiloogiga teatristuudiotelt Veer & Spaga ja Letajuštšaja korova, mille lõpus ootas kõiki värvikas tulesõu ja traditsiooniline Maslenitsa kuju põletamine.

PIDU ARMSATELE NAISTELE

JEKATERINA SEMENOVA

Maardu Kultuuri- ja Infokeskuse projektijuht

8. märtsil toimus Maardu Vaba Aja Keskuses rahvusvahelisele naistepäevale pühendatud kontsert. Piduliku kõne pidas Maardu linnaeape Vladimir Arhipov. Ta õnnitles kõiki naisi kevadpüha puhul, soovis rahu, kordaminekuid ja tervist.

Pärast linnaeape pidulikku tervitust kinkisid kontserdil viibinud mehed igale saalis istuvale naisele lilled. Loomulikult tõi meeldiv tähelepanuosutus daamide näole naeratuse, sest lilled, head sõnad ja soovid on nii tähtsad, eriti just sel kevade, armastuse ja ilu pühal.

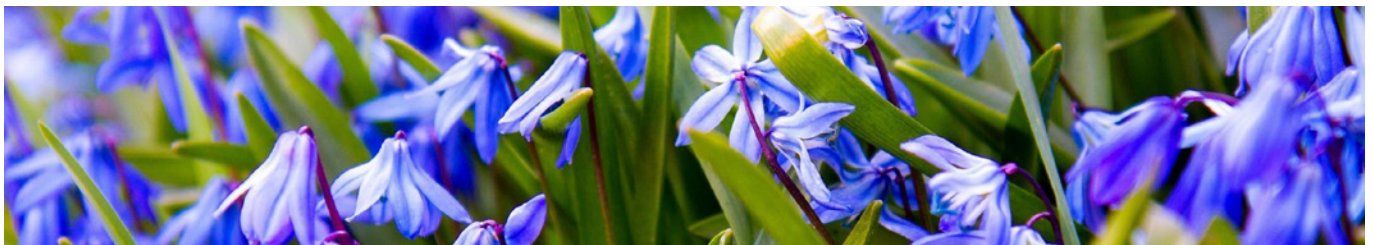
Kontserdikava koosnes meeste etteastetest. Vokaal- ja

tantsunumbritega astusid laval üles artistid stuudiost „Aeg laulda“, „Knopotški“, loomingulise perekonna Zotovitš meespool, Aleksander Šaklein ja Dmitri Vassiljev. Bariton Aleksander Nekrassov esitas duetis Igor Jermakoviga (bajaan) hingestatud laule „unustatud aastate meloodiatest“. Toriline aplaus järgnes bajaanistide dueti Igor ja Ivan Jermakovi instrumentaalpopurrii ettekandele. Meie publik võtab juba ammu soojalt vastu andekat isa ja poega – noort 12-aastast muusikut.

Ilusat kevade algust, kallid naised! Teie olete kodukolde hoidjad. Just teie ümbritsete kõiki lähikondlasi hoolivuse, armastuse ja soojusega. Kevadet hinge!

Muusikaline õnnitlus bajaanistide duetilt Igor ja Ivan Jermakovilt

Maardu linna juubilarid. Märts 2022. Õnnitleme!

60a

Kaljuste Yma
Kübar Aleksander
Karolin Rein
Topalašvili Natalja
Korpatšova Lilia
Batassov Igor
Kairys Jevgenij
Suja Svetlana
Ponomar'ova Natalia
Sõsojev Igor
Likemets Aivar
Tõmoštšuk Vassili
Aksjonov Sergei
Malõi Oleg
Spiridonova Jelena
Nagel Margit
Jakim Larissa
Shapovalova Natalia
Netškin Vassili
Smirnova Viktoria
Toim Ain

Maslov Sergei
Doždikova Galina
Marinova Liudmila
Bogovskaja Svetlana
Petrafov Alexander
Taksi Susanna
Jabloneva Natalia
Zubets Svetlana
Malofejev Andrei

65a

Petrova Tatjana
Sarajeva Ljudmilla
Kuzhelko Praskovia
Juško Anna
Batšoi Tamara
Volkova Ljudmilla
Severinova Liudmila
Sõtšjova Tatjana
Vlaševitš Valeri
Merkuševa Galina
Zajtsev Nikolay

Salu Arvo
Tjagovskaja Ljudmilla
Rõbakova Valentina
Golovina Nadežda
Tammeorg Anne
Nigols Urmas
Ratnikov Vladimir
Smahtin Andrei
Rudneva Galina
Kortšin Viktor
Kadraev Sergey

70a

Sivkov Alexander
Denisova Raisa
Käremaa Elsa
Maksimova Natalja
Leontjeva Laine
Tang Tatjana
Titova Guli
Ikim Kasjan
Raide Sirje

Okas Iraida
Sirotkina Alla
Culotta Gaetano
Prokofiev Vladimir
Krivošein Jevgeni
Safronova Ilma
Talvik Ljudmilla
Dorohhova Ludmilla
Taulk Albert
Heinastu Ants
Krivonogov Valery

75a

Hoogma Aili
Litvinov Anatoly
Antonišina Valentina
Akulina Natalja
Vallimaa Tiina
Karmo Urve
Metsvaht Svetlana
Goncharov Leonid
Korpmann Silvi

Haljaste Elmo
Filjev Anatoli
Smirnov Mihhail
Shyshkina Kateryna
Piirsalu Enno

80a

Parhomovitš Maria
Puolakainen Maria
Riks Jüri
Sas Mai-Emma

85a

Tšeremhova Jevgenia
Tsvetkova Galina

90a

Pajunurm Marta
Martonik Nadezda

MAARDU FOSFORIIDID

Ajalooline info Maardu keemiatehase Estonsfosforiit kohta

VIKTOR SKOROBOGATOV
Filosoofiadoktor (PhDr)

Soome lahe rannikul Julgase asula lähedal asuvaid looduslike fosforiidide maardlaid hakati kaevandusmeetodil (maa-alusel) töötlemata 1920. aastal. 1925. aastal ehitati esimene rikastustehas. Fosforiite purustati, rikastati ja eksporditi pargastel Saksamaale ja Rootsi, kus neid täiendavalt töödeldi fosfaatväetiste saamiseks.

1938. aastal põles rikastustehas maha. 1939. aastal, samaaegselt uue tehase ehitamisega, asutati aktsiaselts Estonsfosforiit. Kaevanduskoha lähedale rajati tööliste asula nimega Maardu.

Teise maailmasõja ajal asus fosforiidimaardla territooriumil sakslaste laager, kus töötasid Nõukogude sõjavangid. Fosforiidi toorainest huvitatud sakslased laiendasid tehast

transpordiga spetsiaalsetesse raudteetsisternvagunitesse.

Pinnase paksus fosforiidikihi kohal: 10-30 meetrit. Fosforiidikihi paksus: 0,8-2 meetrit.

Põhiaine sisaldus algses maagis: 6-12% P₂O₅, pärast rikastamist standardfosfaatjahuga: >28% P₂O₅.

Pärast looduslike fosforiidide rikastamise tehnoloogilise tsükli läbimist pumbati rikastustehase suure liiva, keemiliste reaktiivide ja mõnede looduslike keemiliste elementide sisaldusega vedelad jäätmed torujuhtmete kaudu suure territooriumiga tootmisjäätmete hoidlasse enam kui 1 km kaugusel peamisest tootmispiirkonnast.

Rikastustehase vedeljäätmetes tuvastas mikroskoopiline analüüs ebaolulises koguses (jälgi) järgmisi elemente: reeniium, oktiium, vask, titaan, kroom, nikkel, plii, molübdeen, kaltsium, magneesium, fluor ja radioaktiivne uraan, samuti haruldaste muldmetallide elementide jälgi: skandium, üt-

Maardu keemiatehase üldvaade. Arhiivipilt ajalehele "Õhtune Tallinn" ettevõtte 60-ks aastapäevaks. 31. detsember 1980. a.

ja võtsid kasutusele uue tootmisviisi fosforiidide töötlemiseks.

Pärast vabanemist ehitati Maardu tehas ümber, laiendati tootmist, hakati kaevandama fosforiite pealmaa meetodil ning 1959. aasta lõpuks ehitati võimas Maardu keemiatehas Estonsfosforiit, mis kaevandas miljoneid tonne fosforiidimaaki, ja mille koosseisu kuulus töötlemistehas fosforiidikontsentraadi (fosforiidijahu) tootmiseks võimsusega kuni 200 tuhat tonni aastas, väävelhappe tsehh, lihtsuperfosfaadi tsehh, fluoriidisoolade tsehh (ammooniumfluoriid-bifluoriid).

Fosforiidimaagi kaevandamine toimus pealmaa meetodil vastavalt skeemile: loodusliku fosforiidimaardla asukoha pinna puhastamine taimedest ja mullakihist buldoosrite abil – puuraukude puurimine fosforiidikihis lõhkeaine paigaldamiseks – loodusliku fosforiidikihi lõhkamine – lõhatud kihi kaevandamine kõndiva ekskavaatori kopaga – fosforiidimaagi toimetamine kallurautodega töötlemistehasesse – maagi järe purustamine – peenjahvatamine – rikastamine flotatsioonimasinatel – dehüdratsioon – filtreerimine – kuivatamine – ladustamine hoidlates – laadimine pneumaatilise

rium, lantaan, tseerium, praseodüüm, neodüüm, prometium, samarium, euroopium, gadoliinium, terbium, düsproosium, holmium, erbium, toolium, üterbium, luteetsium (kokku 17 nimetust).

Ettevõttes toodetud väetis – fosforiidijahu – vastas kõigile seda tüüpi fosfaatväetiste GOST RF standardnäitajatele. Sellel fosforiidijahul oli aga suurenenud keemilise elemendi fluori (F) sisaldus, mis ei võimaldanud seda kasutada loomade ja lindude söötmiseks mõeldud segudes. Selle probleemi lahendamiseks tegeles Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik M. Veiderma. Ta kutsus Eestisse Maardu Keemiakombinaati tööle keemiainseneri V. Skorobogatovi, kes lõpetas kiitusega Leningradi Keemiatehnoloogia instituudi ja töötas suunamise alusel Venemaal keemiatehases Fosforiit (Kingissepa linn). Vene Föderatsiooni keemiatööstuse ministeerium saatis V. Skorobogatovi riikliku lepingu alusel välismaale ühte Prantsuse ettevõttesse, mis tegeles looduslike fosforiidide kaevandamise ja nende töötlemisega fosforiidijahuks.

Artikli lõppu lugege järgmises ajalehe numbris.

MÜRGISTUSTEST HOIDUMINE ON IMELIHTNE

Eelmisel aastal jõudis mürgistusõnnetuse tõttu arsti juurde enam kui 400 üle 65-aastase inimese. Mürgistusõnnetused on aga sageli sarnased ja seega targa käitumisega ennetatavad.

MARE ODER

Mürgistusteabekeskuse juht

KODUKEEMIA NÕUAB ETTEVAATLIKKUST

Kemikaalidega juhtuvad mürgistusõnnetused enamasti siis, kui need on ümber valatud mõnda joogipudelisse, joo- giklaasi ja keegi sealt lonksu võtab. Tagajärg võib olla väga kole. Ennetus on väga lihtne – ära vala kemikaali ümber. Mingil juhul ei tasu kemikaale kokku segada. Tulemuseks võib väga sageli olla ootamatu kemikaalide omavaheline reaktsioon, millest tekkinud aurud on sageli mürgised.

Samuti tuleb kemikaale kasutades veenduda, et kätte haaratud pudel on ikka õige. Võta see hetk ja loe pudelilt üle, millega on tegemist. Samuti kannu alati kummikindaid ja maski kui kasutad kangeid puhastusvahendeid – need võivad ärritada nahka ja hingamisteid.

RAVIMIT VÕTA TEADLIKULT: PANE PRILLID ETTE JA TULI PÕLEMA!

Suur hulk eakate mürgistusõnnetusi on juhtunud seepärast, et ravimeid võetakse käsikaudu – pimedas ruumis ja ilma prillideta. Samuti hoitakse tihti erinevaid ravimeid ühes pakendis koos. See kokku annab ohtliku retsepti mürgistusõnnetuseks. Seda kõike on aga väga lihtne vältida –

pane lihtsalt tuli põlema ja prillid ette ning hoi a igat ravimit oma õiges karbis. See kehtib nii retsepti- kui ka käsimüügi- ravimite puhul.

RAVIMITE ÕIGESTI VÕTMISEKS LOO ENDALE KINDEL SÜSTEEM

Ravimite topelt- või mitmekordse võtmise juhtumid moodustasid 39% kõigist üle 65-aastaste inimeste mürgistusnõustamistest. Seda aitab vältida ravimijaotaja või rohtude võtmise ülesmärkimise süsteem. Jaotaja kasutamine on üldjuhul kõige kindlam süsteem, sest kui ette nähtud ravimid on võetud, on seda kohe näha.

MÜRGISTUSE ESMAABIKS PEAKS KODUS OLEMA VÄHEMALT 50 GRAMMI AKTIIVSÜTT.

Aktiivsüsi on oluline esmaabivahend paljude ravimimürgistuste korral. Aga ilma korraliku juhise e ei ole seda siiski mõistlik võtta, sest ka aktiivsüsi on ravim oma kõrvalnähtudega ja vastunäidustustega. Aktiivsüsi kasutamise juhised saad mürgistusinfoliinile 16662 helistades!

Kui mürgistusõnnetus siiski juhtub või on selle kahtlus, helista mürgistusinfoliinile 16662! Abi saab ööpäevaringselt ning nii eesti, vene kui ka inglise keeles.

COVIDI TÕENDID ON JÄTKUVALT VAJALIKUD REISIMISEKS

TERVISE JA HEAOLU INFOSÜSTEEMIDE KESKUS

Eestis kadus alates 15. märtsist kohustus kontrollida COVIDi tõendeid, kuid reisimisel tuleb endiselt arvestada piirangutega, mille hulka võib sõltuvalt riigist kuuluda ka COVIDi tõendi kontrollimine.

„Tehniliselt jääb tõendite loomise ja kontrollimise võimalus alles,“ selgitas Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse (TEHIK) direktor Margus Arm. „Kuigi Eestis kohvikut külastades tõendit enam vaja ei ole, siis näiteks populaarsetes reisisihtkohtades nagu näiteks Kreeka, Türgi, Itaalia, Hispaania, Portugal või Horvaatia võib see siiski vajalik olla, sest neis riikides tõendite kontrollimise kohustust kaotatud ei ole.“ Täpsemalt saab sihtriigis kehtivate piirangutega tutvuda lehel Reisi Targalt.

COVIDi tõendite kontrollimiseks loodud rakendus kontroll.digilugu.ee jääb avatuks, et vajadusel enne reisile minekut oma tõendi kehtivust kontrollida. Samuti jätkab TEHIK inimeste teavitamist, kui nende tõendid aeguvad. „Hetkel on kehtiv COVIDi vaksineerimise tõend 650 000 inimesel, kuid need on järk-järgult aegumas, mistõttu on oluline enne reisi tõendi kehtivus üle kontrollida,“ rääkis Arm. Lisaks saab kehtiva COVIDi tõendiga Eestisse sisene- misel vabaks seitsmepäevasesest isolatsioonist.

Kõik juba loodud tõendid on tehnilisest vaatest Pat- siendiportaalis www.digilugu.ee jätkuvalt alles ning neid saab luua peale vaksineerimist, COVID-19 läbipõdemist või negatiivse testi saamist. Digilugu.ee kaudu on endiselt võimalik COVIDi tõendeid luua ja seejärel kas digitaalselt või välja printituna kasutusele võtta.

AUSTATUD MAARDULASED!

Maardu Linnaraamatukogu kutsub teid osa võtma tasuta koolituskursusest „**Raamatukogu – uue ajastu infovõimalused**“.

Koolituskava teemaks on: töö Windowsi failisüsteemiga, Microsoft Wordi tekstiredaktoriga, internetiga tutvumine, info otsimine ja salvestamine, dokumentide allkirjastamine ID-kaardiga ja selle kasutamine riigipor- taalides. Samuti õpivad osalejad oma isiklikku postkasti registreerima ja e-kirju kirjutama. Räägime küberturva- lisusest.

Koolituse toimumise aeg on **aprill-juuni ja septem- ber-november**. Grupid 2-3 inimest. Kaasas peab olema kehtiv paroolidega ID-kaart.

Registreerimise küsimustes palume pöörduda raama- tukogu lahtiolekuaegadel lugemissaali: T-L 11.00-17.00 aadressil Orumetsa 8, Maardu.

Meie koduleht: www.maardurk.ee

Meie email: maardulinnaraamatukogu@hotmail.ee

Ärge jätke kasutamata suurepäraselt võimalust omandada kaasaegseid IT-oskusi! Ootame teid!

LUGUPEETUD KALLAVERE ELANIKUD!

Pakume vaadelda linnasiseste ühistranspordiliinide teema. Selleks, et paremini aru saada nende tõhusust ning võimalusi edasiseks arenguks, siis viiakse läbi terve rida küsitlusi sel teemal.

Kui Teil on olemas suvila Maardus või selle lähiümbruses, siis mis kohas?

1. Muuga Aedlinn
2. Suvilad Kallavere taga «Shanghai»
3. Uusküla
4. Muu _____

Kas külastate Muuga Aedlinna poodi või restorani minekuks?

1. Rohkem kui kord nädalas
2. Kord nädalas
3. Kord kuus
4. Üsna harva
5. Mitte kunagi

Mis põhjustel Te tavaliselt külastate Maardu järve piirkonda?

1. Suvine suplemine järves
2. Jalutuskäigud lähedal asuvatel jalgteedel
3. Motokrossi raja üritustel osalemine
4. Kalapüük
5. Suvila või eramaja Järveäärses piirkonnas
6. Muu _____

NB! Küsimustiku blanketti palume tuua Linnavalitsusse (blanketti saab jätta Linnavalitsuse administraatori juures või visata postkasti sissepääsu juures).

Täname vastuste eest!
Maardu Linnavalitsus

CityOptika

**PRILLIRAAMID
või PRILLIKLAASID**

kuni **-50%**

Prillitellijatele nägemise kontroll
TASUTA!

Püsiklientidele ja pensionäridele
LISASOODUSTUS!
SILMARÕHU MÕÕTMINE!

Maardu linn, Keemikute 2, Maxima XX
E-R 10-19, L 10-16

6371 688

**MAASTIKUTÖÖD
HALJASTUS**

**MULD LIIV KILLUSTIK
SÕNNIK BETOON MULTS**

**+372 58 468 468
ROHELINEPEALINN.EE**

**Ostan kasutult seisma jäänud või
kiirmüügihinnaga sõidukeid. Toimivaid,
avarilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja
lihtsalt kasutult seisvaid. Koha peal kiire
vormistamine ja tehing.**

**Pakkumisi ootan seisevauto@gmail.
com või 56188671. Järgi tulen puksiiriga
ja tasun sularahas. Vormistan ja arvelt
maha võtan ise.**

Vaata lisaks www.seisevauto.ee

SPORDIÜRITUSED - APRILL 2022

09.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (ESILIIGA U14) SPARTA MAARDU ÜM I - TALLINNA FC FLORA	15.00-16.10 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK
09-10.04.	RAHVUSVAHELINE LAUATENNISETURNIIR "MAARDU-TALLINN OPEN 2022"	KRISTIINE SPORDIHOONE. TALLINN / 10.00-18.00
10.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (III LIIGA) FC MAARDU ALIENS - TALLINNA FC LEVADIA U19	11.00-13.00 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK
14.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (ESILIIGA T U17) MAARDU LM JK - TALLINNA FC LEVADIA	17.00-18.45 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK
23.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (ESILIIGA U14) SPARTA MAARDU ÜM I - TARTU JK TAMMEKA SININE	15.00-16.10 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK
28.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (ESILIIGA T U17) MAARDU LM JK - FC ELVA	17.00-18.45 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK
30.04.	EESTI MEISTRIVÕISTLUSED JALGPALLIS (ESILIIGA U14) SPARTA MAARDU ÜM I - HARJU JK LAAGRI	15.00-16.10 LINNASTAADION / KUNSTMURUVÄLJAK